

Katarína
Gillerová

Neodcházej

motto román

motto

Katarína Gillerová

Neodcházej

Praha 2012

Přeložila Miluše Krejčová

© Katarína Gillerová, 2007
Translation © Miluše Krejčová, 2012

ISBN 978-80-7246-685-6

*Tuto knihu věnuji své kamarádce Ance Nebusové za to,
že při našich pravidelných schůzkách s ní můžu
každý týden probrat všechny problémy světa
včetně svých smutků a radostí*

AUTORKA

KONEC OSLAVY

Toho kouzelného, úžasného měsíce jsem si všimla hned, jak jsem vystoupila z taxíku. Zářil přímo nad mojí hlavou tak jasně a pohádkově, že jsem to pokládala za příznivé znamení pro dnešní večer, vlastně už noc. Nikdo kromě mne tehdy ještě netušil, že to bude noc zázraků. Noc, kterou jsem přivolávala ve svých představách pomalu, den za dnem, minutu po minutě, vytvářela si o ní obrazy a sny, ukládala je do hlavy i do srdce, chránila si je v imaginárním světě, aby je nikdo neodhalil.

Přijala jsem Andrejovu ruku, když otevřel dveře taxíku, vložila jsem do jeho velké dlaně svou a pomalu jsem vystoupila. Dveře zabouchl opatrně, s ohledem na pozdní noční hodinu, taxík se odlepil od obrubníku a za chvíli zmizel za nejbližším rohem.

Kráčeli jsme pomalu, ruku v ruce, ke vchodu našeho domu, mně se ale v ten teplý květnový večer ještě nechtělo zavřít se v byt v prvním patře, ještě jsem chtěla vnímat opojnou vůni kolem nás, běhat bosá po trávě mezi stromy a vychutnávat si radost z toho, co má přijít. Můj manžel netušil, že jsem pro něj připravila večer, na který dlouho nezapomene.

„Nejdeme domů?“ zeptal se překvapeně, když jsem ho táhla do parku před naším domem, dál od vchodu, kde jsme bydleli. „Není ti v těch lehkých šatech zima?“

Usmála jsem se jeho dojemné starostlivosti. „Ne, vůbec ne!“ zavrtěla jsem hlavou. „Dnes je tak nádherně! Víš co? Mám dojem, že dneska večer můžu chytit ten zářivý měsíc do dlaně a snést ho z oblohy do naší ložnice. Podívej!“ Natáhla jsem ruku nahoru k tmavé obloze nad našimi hlavami. Kulatý měsíc vypadal, že už už vyplní moje přání a skutálí se mi do dlaně, odhodlaný ode dneška vydávat stříbřitý svit pouze pro nás dva. Naplňoval mě pocit, že bych nejraději objala celý svět.

Andrej hleděl na mou nataženou ruku. „Někdy jsi jako malá,“ řekl.

„Cítím se tak skvěle!“ Tancovala jsem po chodníku a ovíjela se kolem manžela jako liána. „Jsem tvoje noční víla, tvůj sen, dneska jsem všechno, co si budeš přát,“ šeptala jsem tajemně. Měla jsem bláznivou radost z toho, co přijde. A v sobě možná o trochu víc vína než obvykle. „A mám pro tebe překvapení.“

„Překvapení?“ Zastavil se uprostřed chůze. Asi jsem v tom přitímí nepostřehla jeho široký úsměv, který jsem po těchto slovech očekávala. Dokonce se mi zdálo, že v nočním tichu visí obava.

„Ano, ale až doma,“ protáhla jsem tajněšťkářsky.

Ach bože, jak jsem se na to těšila! Už jsem se nemohla dočkat, až si svléknu nové vínově červené šaty, které mám na sobě – pomaloučku, postupně, aby mi padaly k nohám jako červená řeka, kterou potom opatrně překročím v lodičkách stejné barvy. Ty si nechám na nohou, dokonce si v nich v ložnici lehnu na naši širokou postel. Andrej nebude schopný slova, až uvidí, co mám pod šaty. Krásný vínově červený korzet s krajkami s jemným vzorem růží. Vyztužená podprsenka nádherně zvýrazňuje ňadra a podvazky působí tak dráždivě, že ta chvíle nebude potřebovat žádná slova. Je to taková hra, kterou jsem vymyslela, aby dnešní den nebyl jen symbolem rozloučení s našimi dobrými sousedy, ale i začátkem něčeho nového v našem životě. Musela jsem přemýšlet, jak neproplakat tyto chvíle, kdy se Hela definitivně odstěhuje z bytu naproti a já ztratím nejlepší kamarádku. Vymyslela jsem scénář dnešní noci.

Mlčky jsme kráčeli po chodníčku mezi stromy zpátky ke vchodu do našeho domu. Andrej odemkl dveře, výtah na nás čekal v přízemí. Přitulila jsem se k němu i na tu chvilíčku, než jsme vystoupili, a když odemykal dveře bytu, zlehka jsem ho ze zadu objala oběma rukama a obličej přitiskla k jeho pevným zádům.

Andrej mi připadal trochu zamlklý, já jsem ale tušila důvod. Zřejmě i jeho mrzí odchod našich přátel, tím spíš, že když koupili pozemek v Rusovcích a začali stavět, Andrej mi navrhl, abychom se k nim přidali. Byla jsem však kategoricky

proti. My jsme na tom přece finančně nebyli stejně jako Hela s Bohušem, kterým se najednou začalo dařit, a peníze se jim sypaly ze všech stran. A potom: náš krásný čtyřpokojový byt v Karlově Vsi byl podle mě pro nás tři – Andreje, mě a našeho pětiletého syna stále až moc velký. Jsem tady spokojená, proč se zadlužit půjčkami, když náš život plyne klidně i bez velkého domu? Kdybychom na tom byli jako Hela a Bohuš a přemýšleli, kam investovat peníze, možná bych uvažovala jinak. Andrejovi se už tehdy rýsovalo lepší zaměstnání a je pravda, že od té doby jsme si finančně opravdu hodně polepšili, ale když jsem vstoupila do našeho bytu nyní, v jednu po půlnoci, uvědomila jsem si, jak jsem tady šťastná.

„Konečně doma!“ vydechla jsem si v předsíni. Nejraději bych se ihned vyzula a odhodila červené lodičky na tenkém podpatku co nejdál, patřily ale k mé dnešní hře. „Tak co říkáš tomu jejich novému domu?“ zeptala jsem se manžela. Byla jsem zvědavá na jeho dojmy z dnešního večera, z oslavy, která se pojila s definitivním přestěhováním našich přátel. Kolaudační oslava nového domu.

„Pěkný začátek nového života,“ odpověděl Andrej. Svlékl si sako a přehodil ho přes opěradlo židle. Vešel do ložnice.

Zkoumavě jsem se na něj zadívala. „Tebe trochu mrzí, že jsme nestavěli vedle nich, že? Ale představ si ty půjčky na krku... ty starosti... Hele,“ roztočila jsem se po místnosti a vykreslovala rukama prostor kolem, „hele, není nám tady fajn? Před domem máme park, byt má velký balkon, Andrejek si může hrát venku, aniž bych se o něj musela strachovat, z balkonu na něj kdykoli dohlédnu. No řekni, kde bychom byli spokojenější?“

Andrej se zastavil u okna zády ke mně a hleděl ven. Potom odvrátil zrak od výhledu z okna směrem ke mně. Usmál se, ruce v kapsách u kalhot. Zalila mě vlna něhy. Miluju ho, pomyslela jsem si, stále ho miluju.

Podíval se na mě. „Ty jsi opravdu šťastná povaha. Měl jsem trochu strach, jak budeš psychicky snášet Helin odchod, ale ty to zvládáš bez problémů.“

Ach Andreji, kdybys věděl, kolik úsilí mě stálo vyrovnat se s tím! Trvalo ale víc než dva roky, než dům dostavěli, a já jsem si pomalu, postupně zvykala na myšlenku, že odsud odejdou. Nic už nebylo takové jako předtím. Změny nás zasáhly všechny, ale mě určitě nejvíc.

Bylo to ve mně, ten pocit postupné ztráty, jako když odcházejí staré dobré časy. Jako dětství, co se nenápadně vytrácí, a vy si to uvědomíte, až když o ně přijdete. Když jste najednou dospěli a čelíte problémům světa, které se na vás valí ze všech stran. Náhle si uvědomíte, že byste možná ještě nějakou dobu zůstali v té dětské bezstarostnosti, aspoň občas, na krátkou chvíli, abyste setřásli z ramen všechnu tíhu všedních dní a rozeběhli se zpátky k dětským hrám.

„Bohuš se rozhodl správně,“ zkonstatoval Andrej, „jsou to dobře uložené peníze. Dům časem získá na hodnotě, byla to dobrá investice.“

Peníze! pomyslela jsem si. Peníze, ty zapříčinily, že jsem přišla o nejlepší přítelkyni. Nevím, jestli si Andrej vůbec uvědomoval, jak jsme se s našimi přáteli od sebe postupně vzdalovali. Už nebyla společná posezení, společné řešení problémů či nekonečné diskuse o správných a nesprávných rozhodnutích, o dětech, o práci. Nejdřív šlo jen o drahé nákupy, drahé dovolené, na jaké jsme my neměli. Marně mě Hela tahala po nejdražších buticích, nebavilo mě to, jelikož já jsem mohla pouze snít o šatech za několik desítek tisíc. Nemohla jsem si ani náhodou dovolit koupit to, co ona.

I navzdory tomu mě dnes kromě smutku zaplavovala tichá radost. Už jsem se necítila jako chudá příbuzná, už jsem si i já mohla dovolit koupit dražší šaty na tu jejich velkou oslavu. Sice ne tak drahé, jako měla Hela, ale dražší než obvykle. Předtím jsem si ale nákup nechala schválit od Andreje.

„Co myslíš, můžu si koupit tyhle vínově červené večerní šaty?“ zeptala jsem se ho asi před měsícem. „Stojí přes osm tisíc, ale určitě je využiju vícrát... na nějaký ples nebo svatbu...“

„Kup si je,“ souhlasil bez jakéhokoli zděšení nad cenou. Možná proto, že ani my jsme už nemuseli přemýšlet jen v níz-

kých cenových kategoriích. Od té doby, co změnil zaměstnání, byl sice v jednom kole pracovních povinností, ale jako rodina jsme už začali pociťovat jeho lepší výdělek. Dařilo se mu, přestože chodil domů unavený, to se ale časem, až se zapracuje, srovná. Začátky v novém zaměstnání jsou vždycky těžké. Dokonce i mně se rýsovala vyšší funkce, můj šéf se chystal do důchodu a naléhal, abych se přihlásila do konkurzu na jeho místo.

„Nedovedu si na svém místě představit nikoho jiného než vás,“ povzbuzoval mě.

Já jsem ale uvažovala úplně jinak. Proto se ve mně zrodil nápad koupit si pod ty hříšně drahé šaty hříšně drahé, krásné spodní prádlo. Tuto noc zaženu všechny smutky, nejen Hela, i já začnu novou životní etapu. Přemýšlela jsem nad tím už delší dobu. Už dávno jsem toužila zaplnit naše velké pokoje něčím novým. Teda někým novým. Dalším členem rodiny.

Chci druhé dítě a dnešní noc je na to jako stvořená.

„Kdy máme vyzvednout Andrejka?“ Andrej otevřel skříň a povolil si kravatu. Sklouzla mu po košili jako dlouhý, lesklý had. Opatrně ji přehodil přes věšák, upevněný uvnitř skříně, mezi ostatní vázanky.

Usmála jsem se. „Až někdy odpoledne.“ Po dlouhé době si moje matka konečně nechala malého i přes noc, když jsem ji uprosila, že jdeme na velkou oslavu. „Ale do té doby máme spoustu času,“ dodala jsem.

Přistoupila jsem k manželovi, objala ho a přivinula se k němu.

„Rozepneš mi zip na šatech?“ špitla jsem mazlivým tónem. Otočila jsem se k němu zády. Cítila jsem, jak se dlouhý zip vzadu postupně rozevírá, šaty se uvolňují a chystají se padat na zem jako červený vodopád. Zachytila jsem je a pevně držela pod nadvy, dokud se zip nerozevřel po celé délce. Potom jsem ustoupila několik kroků doprostřed ložnice a otočila se tváří k Andrejovi. Pomalu jsem dala ruce od těla a dovolila šatům, aby sklouzly na koberec k mým nohám. Vytvořily na zemi červené trpytivé jezírko s neklidnými vlnami a záhyby tajemných

hloubek. Opatrně jsem je v lodičkách překročila, zvedla hlavu a podívala se na manžela.

Místnost osvětloval nejen svit kulatého měsíce, i světlo poličních lamp odhalilo, co mám pod večerními šaty. Stála jsem tam uprostřed ložnice a cítila se jako narozeninové překvapení, které se právě vynořilo z velkého dortu. Chtěla jsem být tím krásným překvapením pro manžela, a tak jsem na něj hleděla zvědavě a nedočkavě se svůdným úsměvem na rtech.

Pro něj to bylo opravdové překvapení. Zvedl obočí, prsty se mu zastavily na místě, kde si právě rozepínal košili, ústa mírně pootevřená. Viděla jsem na něm, že úplně ztratil řeč. Měřil si mě od hlavy k patě, obdivným pohledem klouzal po mé postavě a postupně se zaměřoval na detaily svůdného korzetu. Nakonec si uvědomil, že mám na sobě podvazky a punčochy, ne punčocháče jako obvykle.

„Příjemné překvapení?“ Přistoupila jsem těsně k němu. Cítila jsem, jak se mu zvedá hrud' a srdce prudce bije. Pod mou dlaní, stejně horkou jako moje touha.

Vzala jsem ho za ruku a něžně přitahovala k sobě. Lehla jsem si na světle fialový přehoz, který zakrýval ustlanou postel, a natáhla jsem se na něj, podepírajíc si hlavu jednou rukou, opřenu o loket. Červené lodičky na sebe vyzývavě upozorňovaly, podvazky na mých stehnech se napnuly a zvýraznily alabastr nahé pokožky, jejíž bělost kontrastovala s barvou korzetu i černých punčoch. Usmála jsem se na Andreje. Byla jsem se sebou spokojená. Hra lásky právě začíná.

„Andreji...“ Natáhla jsem k němu ruku. Naše pohledy se setkaly. „Co ty na to, kdybychom právě tuhle noc...“ Něžně jsem mu stiskla dlaň, když uchopil mou podávanou ruku. „Tato noc je jako stvořená k tomu, abychom počali druhé dítě.“

Přisedl si ke mně, vzal moji ruku do obou dlaní a chvíli mi ji jemně tiskl. Potom se sklonil, vtiskl mi polibek na dlaň a sklouzl rty níž na zápěstí. Naskočila mi husí kůže. Milovala jsem to, ten něžný polibek na jemné pokožce zápěstí dokázal pokaždé vystupňovat moji touhu. Pomalu jsem se zvedla, posadila se na posteli a vláčným pohybem, prohýbajíc se v zá-

dech, jsem se k němu natáhla a nabídla mu své rty. Přivřela jsem oči v očekávání polibku.

Najednou pustil mou ruku. Překvapeně jsem otevřela oči. Vstal a přistoupil k oknu. Stál zády ke mně s rukama v kapsách, ještě stále v košili a kalhotách.

„Stalo se něco?“ hlesla jsem, vylekaná jeho náhlou reakcí. Neodpověděl, jen si nervózně prohrábl rukou vlasy. „Andreji?“ pronesla jsem hlasitěji, s narůstající obavou.

„Veroniko, chci ti něco říct,“ ozval se. Tón jeho hlasu úplně vymazal kouzlo toho okamžiku. Jako by ke mně promlouval cizí muž. Strnula jsem v nepříjemném očekávání. Strachem se mi stáhl žaludek. Tohle nepatřilo do mé dnešní hry. Tohle nevypadá dobře.

Měsíc osvětloval jeho obličej z boku, jak hleděl z okna, ale když se otočil ke mně, měl tvář ve stínu, nedokázala jsem z ní vyčíst žádný výraz. Teď jsem litovala, že když jsme vešli dovnitř, rozsvítila jsem pouze malou noční lampičku v rohu místnosti, abych v pokoji vytvořila intimní prostředí.

„Chtěl jsem ti to oznámit později, ne dnes,“ začal Andrej. Poslouchala jsem ho a zatím jsem nechápala vůbec nic. „Víš... řeknu ti to na rovinu. Rozhodl jsem se odejít.“ Po těchto slovech se zhluboka nadechl, jako by se vynořil z hluboké vody.

„Odejít?“ vyhrkla jsem. „Kam – odejít?“ Spadla mi snad cihla na hlavu? Rychle jsem tam hledala vzpomínku na nějakou zmínku o tom, že jede do zahraničí. Zmínil se o nějaké pracovní nabídce? Stáží? Školení? V hlavě mi vířily myšlenky rychlostí světla, na nic jsem si ale nemohla vzpomenout. Možná jsem to nepostřehla, možná mě malý Andrejek svými otázkami zaměstnával tak, že jsem to přeslechla.

„Chci se rozvést.“

Vtom jako by se zřítíl imaginární strop, ze všech poschodí se sem valil prach, kusy betonu a železa. Padaly na moje tělo, srdce, drtily všechno, bolestivě, nesmyslně. Po té hrozné větě, kterou Andrej vyslovil, ve mně s rachotem všechno ničily.

„Žertuješ?!“ Nasucho jsem polkla. Teď se určitě rozesměje a řekne, že to byl opravdu jen špatný vtip.

„Nežertuju,“ odpověděl. Jeho hlas byl nyní hlubší, dunivější. Obcházel srdce a schovával se kdesi v břiše, odkud se chystal vyslovit ještě bolestnější slova, než byla tato. Najednou jsem to věděla. Myslí to smrtelně vážně.

Prudce jsem se posadila na posteli, nohy v červených lodičkách jsem spustila na zem. „Ničemu nerozumím!“ vyhrkla jsem. „O čem to tady mluvíš?“

„Veroniko, chci se rozvést,“ opakoval potichu, ale důrazně. „Chci odejít a žít s jinou ženou. A chci se s tebou dohodnout a vyjít ti vstříc, jak to jen bude možné.“

S jinou ženou? S jakou? Odkud se mezi námi náhle vzala jiná žena?

„S jakou ženou?“ vyrazila jsem ze sebe. Zase si nervózně prohrábl rukou vlasy. Už dlouho jsem neviděla tohle jeho gesto, dělal to jen tehdy, když byl v rozpacích. A se mnou už dávno v rozpacích nebyl. Naposledy ještě za svobodna, když se mě snažil získat. Za každou cenu. Za všechny poklady světa – jen mě!

„Kdo to je?!“ vykřikla jsem.

„Není důležité, kdo to je,“ odvětil klidně.

Prudkým pohybem jsem shodila z nohou červené lodičky, až odletěly na druhý konec místnosti, k němu pod okno. „Když ses rozhodl kvůli ní odejít, tak to asi důležité je! Aspoň pro mě!“ zvolala jsem. Zaplavila mě prudká vlna rozhořčení. Měla jsem pocit, že mi z hrdla vycházejí slova, která předtím někdo přiškrtil, a brání jim vyjít z mých úst, stejně jako dechu, krátkému a nedostatečnému. Dostávala jsem závrať a ztrácela poslední zbytky sil, zdálo se mi, že bojuju s třicetihlavým drakem v zatuchlé jeskyni tisíc metrů pod zemí.

Andrej mlčky upřel pohled do prázdna. Položil si jednu ruku na krk, jako by ho tam škrtila neviditelná smyčka. Ten pocit jsem měla taky. Naše láska zůstala najednou viset nad našimi hlavami jako oběšenec. Ne, tenhle večer určitě nebyl ten, o němž jsem poslední dobou tolik snila.

„Dokud mi neodpovíš, odmítám se s tebou o čemkoli bavit!“ prohlásila jsem. Rozzlobeně jsem vstala z postele a chystala se odejít. Náhle se ke mně obrátil.

„Seznámil jsem se s ní na školení,“ řekl konečně. „Pracovala v jiné pobočce, teď nastupuje k nám.“

„Na jakém školení?“ Přimhouřila jsem oči. „Na tom týdenním, když jsi nastoupil do nového zaměstnání?“ vyhrkla jsem. Přikývl. To je už skoro půl roku! počítala jsem v duchu zděšeně. Bože, jak to, že jsem si vůbec ničeho nevěšmla?

„To ti stačí týden školení na to, abys nám všem zničil život?“ obořila jsem se na něj. Zvedl hlavu a úkosem na mě pohlédl. Ach, řekla jsem hloupost! Zničený život budu mít jen já, on jde za novým štěstím.

„Proč mi to říkáš zrovna teď?“ zeptala jsem se nesmyslně. Není jedno, kdy mi to poví? Bolet to bude stejně, dříve či později.

„Nevěděl jsem, že právě na dnešek si naplánuješ...“ Bez-mocně rozhodil rukama.

Podívala jsem se na něj s údivem v očích. Takže můj plán svádění je vlastně příčinou, že se mi přiznal právě teď! Sporné osvětlení pronikající oknem do ložnice mi umožňovalo pozorovat muže přede mnou. Střední postava, kaštanové vlasy ostříhané nakrátko, široká ramena a... mužné ruce, které jsem tolik zbožňovala, nyní schované v kapsách u kalhot. Ty ruce, co pro mě představovaly ochranu před celým světem, pocit bezpečí a lásky, kterému jsem uvěřila. A teď mi tady tvrdí, že najednou to všechno ztratím a po tom všem, co jsme spolu prožili, zůstanu sama?!

Hněv a nenávisť se ve mně mísily s bolestným pocitem raněné lásky. Upřeně jsem na něj hleděla. Miluju ho, pomyslela jsem si. Panebože, miluju toho muže – a on odchází?

„Nevěřím, že chceš jen tak odejít!“ vykřikla jsem. „Andreji,“ pokračovala jsem naléhavě, „Andreji, z dobrého manželství se přece neodchází!“

Stál u okna mlčky s pohledem upřeným na koberec. Měsíc se z tmavé oblohy kamsi vytratil, nebo jsem už nebyla schopná ho vnímat. I on mě oklamal! Svým stříbřitým svitem mi sliboval, že dnešní noc bude magická, místo aby se zakryl tmavými mraky a naznačil mi tím, co mě ve skutečnosti čeká.

Oklamal mě! Nejen měsíc, ale i můj muž. Moje zasažené srdce se však bránilo uvěřit tomu, poddat se té hrozně zprávě.

„Andreji, co se změnilo od té doby, kdy sis poprvé uvědomil, že mě miluješ? Změnila jsem se já? Nebo ty? Co se vlastně stalo, vysvětli mi to!“

„Ty za nic nemůžeš,“ ozval se konečně. „Prostě jsem se zamiloval do jiné ženy a chci s ní žít.“ Opět si mě přeměřil zkoumavým pohledem, ale vyhnul se přímému kontaktu s mými očima. Byl ve stresu, viděla jsem to na něm. Neklidně bloudiv zrakem tu po mně, tu po pokoji, z jedné strany na druhou, snažil se zaměřit ruce tím, že si snad dvacetkrát upravoval košili, každou chvíli si popotahoval rukávy, jako by mu připadaly moc krátké. Hleděla jsem na něj vyděšeně, s pootvřenými ústy. Ňadra v hlubokém výstřihu, pevně stažená korzetem, se mi prudce zvedala s nepravidelným dechem. S čím dál větší námahou se mi dařilo dostávat do těla potřebné množství kyslíku, nutné k přežití. Byla jsem ochromená vývojem situace.

Náhle se rozhodl. „Nejlepší bude, když se sbalím hned teď a odejdu.“

Ta věta mě zasáhla tak bolestivě, jako by mi dal pěstí do žaludku. Právě mě odhodil jako nepotřebnou věc, vyřadil mě ze svého života a rozhodl se, že se mnou nevydrží už ani těch pár hodin do svítání.

S hrůzou jsem si uvědomila, že tady sedím jako kurtizána nabízející se muži, který o ni nemá zájem. Trapnost chvíle se stala nesnesitelnou. Jsem vlastně celá trapná v tomhle drahém svůdném korzetu! Otřásla jsem se nepřijemným pocitem, vstala jsem a zamířila jako ve snu do koupelny. Tam jsem se sebe rychle strhla všechno, co jsem měla na sobě, a zahalila se do modrého sametového županu, který visel u dveří.

Když jsem vyšla z koupelny, zjistila jsem, že Andrej sundal ze skříně velký kufr a skládá do něj své obleky a košile. Vyšlo mi v ústech.

„A... co řeknu Andrejkovi?“ vymáčkla jsem ze sebe s námahou. Stála jsem tam bezradná, popletená, neschopná přemýšlet, nevěřící... Digitální hodiny na nočním stolku ukrajo-

valy vteřinu za vteřinou, noc se krátila jako moje manželství, jako štěstí, o které právě přicházím.

Andrej zvedl oči od otevřeného kufru, narovnal se a všiml si, že jsem se převlékla. Přitáhla jsem si župan páskem pevněji k tělu.

„I o tom si chci s tebou promluvit.“ Popošel blíž ke mně, ale jen o jeden krok. Vzdálenost mezi námi by nestačila ani na dotek natažených rukou. Pochopila jsem, že to pro nás bude od nynějška nejkratší možná vzdálenost, na kterou spolu budeme komunikovat. „Chci tě poprosit... abychom mu to oznámili postupně. Teď odejdu, ale budu se sem vracet, aby si pomalu zvykl...“

Má to promyšlené, pomyslela jsem si. „A co moji rodiče? A tvoje matka – už to ví?“ chrlila jsem na něj jedním dechem.

Prudce zavrtěl hlavou. „Proboha, ještě ne! Připravím ji na to sám. Prosím tě, zatím se tvař, že je všechno v pořádku.“ No tohle! zaúpěla jsem v duchu a zaujala bojový postoj. Zaregistroval na mé tváři narůstající rozhořčení.

„Já vím, že je to pro tebe těžké,“ vyslovil rychle. „Prosím tě, vzhledem k jejímu zdravotnímu stavu... Spoléhám na tebe, že to dokážeš. Víím, jak moc ji máš ráda.“ Neosobní hlas přešel do prosebného. A kromě toho mě drze vydíral – láskou.

Pouze krátké období v životě mě tolik prosil, až jsem mu uvěřila. Jak to vypadá, udělala jsem chybu. Kromě něj jsem ale do té doby nepoznala člověka, který by o mě stál tak jako on. S rozechvělým nitrem jsem si i teď nechtíc musela přiznat, že kdyby se všechno dalo vrátit a já bych se měla rozhodnout znovu, rozhodla bych se stejně, navzdory jeho dnešní zradě. Jako by to dnes ani nebyl on, ten něžný, spolehlivý muž, který dokázal vstoupit do mé uzavřené, introvertní duše a vdechnout jí radost ze života! Ani netuší, že mám teď chuť křičet na celý dům, že je obyčejný hajzl! A rvát na něj ty nejooplzlejší nadávky, jaké znám, ale...

Něco ve mně mi v tom brání, nedokážu si to vysvětlit. V téhle chvíli vím jen jedno: chci svého muže zpět, chci, aby si uvědomil absurdnost toho, co dělá, a zůstal. Cítím v sobě od-

liv veškeré energie a zároveň bezmocnou zoufalou touhu zadržet ho tady, vrátit čas o několik minut a přinutit osud, aby se vydal z křižovatky života opačným směrem, než zamířil ve chvíli, kdy jsem si lehla na postel v korzetu a lodičkách. Cítím v sobě odhodlání bojovat odted' o svou lásku každý den, každý možný okamžik, a tak na něj teď nemůžu ječet všechno, co mám na jazyku.

Jako ve snu jsem sledovala, jak hromada v jeho kufru rychle narůstá. Spodní prádlo, ponožky, holicí strojek. Ne, tohle se odehrává v nějakém filmu, který není o mně. Moje tělo ovládl strach, šílený strach, ochromující mě téměř do bezvědomí. Vnímám pohyby rukou muže, který za chvíli navždy odejde, vnímám jeho hlavu skloněnou nad kufrem, čelo sraštělé přemýšlením, tvář, které se chci stále dotýkat, rozčuchané vlasy nad čelem, rty, od nichž jsem v dnešní noci očekávala vášnivé polibky...

„Ještě něco jsem s tebou chtěl probrat.“ Zabouchl jednou rukou víko kufru a obrátil se ke mně. Vzápětí víko vyletělo, musí si ke kufru kleknout, víko přitisknout a zavřít ho silou. Stála jsem tam uprostřed ložnice v modrém županu jako bezprizorní. Stal se ze mě sirotek, kterého právě opustili nejbližší, ti, o nichž si myslel, že mu budou oporou po celý život. „Doufám, že... Věřím ti, že... se nikdo nedozví... že nepovíš...“

Ve zlomku vteřiny jsem pochopila, co chce říct. „Snad si o mně nemyslíš, že bych toho byla schopná!“ vybuchla jsem.

„Věřím ti,“ odpověděl chvatně.

„Ano, a proto odcházíš!“ odsekla jsem. Snažila jsem se marně, hlas se mi na konci věty zlomil. Roztřásl se mi rty a rychle jsem přešla k oknu, aby neviděl moje slzy. Odted' bude mít společná tajemství už s někým jiným, ne se mnou. Se mnou ho bude pojít jenom ta jediná věc – strach, abych ze msty něco nevyzradila.

Nevěřicně jsem zavrtěla hlavou. „Snad si nemyslíš, že jsem schopná ublížit tvé matce?“ Žasla jsem, že se o tom vůbec zmínil.

„Já vím...“, přisvědčil v rozpacích. Vzápětí uchopil těžký kufr a zamířil s ním do předsíně. Měsíc už určitě vybledl, noc pokročila jako můj muž v odchodu. Rozhlédla jsem se po ložnici, zadívala se na ustlanou postel, přistoupila k pootevřené skříni. Rychlým pohledem jsem zjistila, že Andrej si nesbalil všechno oblečení, několik kusů tam zůstalo viset. Aha, bude se sem občas vracet, nenápadně, jako zaneprázdněný tatínek, dokud úplně nezešílím.

Kufr byl připravený u dveří, Andrej si obul boty. Sako měl už oblečené, totéž, které měl celý večer a k němuž jsem se ještě před chvílí tulila v touze milovat se s tím, kdo ho má na sobě.

Nevěřicně jsem pohlédla na svého muže připraveného k odchodu. Narůstala ve mně panika. Sevřel se mi žaludek, už nikdy do něj nedokážu dostat normální jídlo. Hlava se mi málem rozskočila bolestí, ale to se nedalo srovnat s bolestí v hrudi, která mi probodávala srdce.

„Andreji, ty nemůžeš odejít!“ vybuchla jsem zoufale. Poslední pokus. „Vždyť jsme spolu ještě nedávno plánovali druhé dítě! Tohle mi nemůžeš udělat, proboha!“ Zahodila jsem hrdost daleko od sebe a vrhla se mu do náručí. „Neodcházej! Prosím!“

Ještě dlouho po jeho odchodu jsem cítila jeho stisk na svých zápěstích. Chytil mi je oběma rukama a odtlačil od sebe, jako by ho moje doteky pálily jako rozžhavené železo.

„Nedělej mi to těžší, než to je,“ procedil skrz zuby. Jemně mě od sebe odstrčil, popadl kufr, odemkl dveře a vyšel ven. Dveře se za ním zavřely a s nimi i dveře našeho společného života. Deset let, která uběhla od našeho prvního polibku, se od této chvíle stalo minulostí.

Nepamatuju si, jak dlouho jsem v té předsíni stála, bosá, odvržená, raněná. Možná pět minut, možná hodinu. Ztratila jsem pojem o čase. Probudil mě až chlad, který jsem pocítila na bosých nohách, a pomalu jsem se odvěkla do postele. Jediným pohybem jsem strhla fialový přehoz, ani jsem se nenamáhala pečlivě ho složit, jak to dělávám každý večer. Už nikdy ho nemusím skládat, už nikdy ho nemusím ani přeha-

zovat přes postel, vždyť si sem budu lehat sama, vstávat sama, potloukat se opuštěná po bytě, na němž jsem tak lpěla. Měla jsem souhlasit se stavbou toho domu! Teď bychom ho zkolau- dovali společně s Helou a Bohušem, společně se z něj radovali, a Andrej by neodešel!

Jen co jsem si lehla, uvědomila jsem si, že jsem se vůbec neodlíčila a nevyčistila si zuby. Nejráději bych se na to zvyš- ka vykašlala, uplakané oči mě ale pálily. Z posledních sil jsem se přinutila vstát z postele, dojít k toaletnímu stolku a odstra- nit si šminky z obličej. Pak jsem vešla do koupelny. Zrak mi padl na krajkový korzet s podvazky. V duchu jsem na něj sva- lovala všechnu vinu, on vlastně zapříčinil Andrejovo dnešní rozhodnutí odejít! Kdybych nevymyslela ten nemožný plán, možná by nikdy neodešel, možná by přišel na to, že se chystá udělat naprostou hloupost, možná by se s tou ženou co nevi- dět rozešli a já jsem se o tom ani nemusela dozvědět! Ne že by mě moje nevědomost těšila, ale kdybych o tom nevěděla, ne- trpěla bych.

Chvilí jsem jen tak zírala před sebe, opřená o zárubeň kou- pelnových dveří, a pak jsem se rozhodla. Vzala jsem největší nůžky, jaké jsem v bytě našla, zamířila jsem do ložnice a za- čala korzet rozstříhávat na kousky. Z nich jsem potom uděla- la menší a z těch menších úplně maličké, až byl nakonec celý koberec pokrytý drobnými kousíčky látky, z nichž by nikdo nikdy nedokázal identifikovat, čím byly předtím, než se jim to stalo.

Lehké vinné opojení z mojí hlavy zcela vyprchalo, jako bych vůbec nic nepila. Byla jsem naprosto střizlivá, až příliš střizli- vá na to, abych si uvědomovala tvrdou realitu, zároveň ale ne- schopná jakýchkoli myšlenek nebo závěrů. V hlavě se mi usa- dila obrovská černá prázdnota. Cítila jsem se jako zvířátko, fungující jen na základě instinktů.

Přestože jsem si vyčistila zuby, nepodařilo se mi odstranit pachut' zklamání z toho, co se stalo. Padla jsem do postele jako podtátá, přikrývku jsem si přitáhla až k bradě. Roztřásla jsem se. Rychle jsem se schoulila do klubíčka, zaujímajíc skoro za-

pomenutou polohu embrya v těle matky. To jsem neudělala už celých deset let. Nepotřebovala jsem tu polohu a myslela jsem si, že už ji nikdy potřebovat nebudu. Měla jsem tady přece Andreje a on byl zárukou toho, že už nikdy nesvinu svoje tělo do této pozice, abych dokázala vzdorovat bolesti duše, když už narostla do nesnesitelných rozměrů.

Potichoučku jsem ležela schoulená, objímala si rukama ramena a cítila, jak mi stoupá teplota. Čekala jsem, kdy mě zalije pocit štěstí, ale ten nepřicházel. Jsem nemocná, jsem nemocná, opakovala jsem si v duchu. Někdo musí přijít, mít mě rád a postarat se o mě. Tak to bylo vždycky, tak to fungovalo od dětství.

Teď jsem už ale nebyla dítě a nikdo u mě nebyl. Nehrozilo dokonce ani to, že by se v bytě někdo objevil, sáhl mi na čelo a lekl se, že mám teplotu. Vzpomněla jsem si, že po Andrejově odchodu zůstal povytažený klíč v zámku zevnitř. Tak přece je tu naděje! Možná se můj manžel vrátí a zachrání mě. Musí si přece uvědomit, že to, co udělal, je jedna velká absurdita. Určitě na to co nevidět přijde a vrátí se! Najde mě tady schoulenou, vezme do náručí a vyléčí.

Moje naděje se začala měnit v přesvědčení. Pomalu se do mě vkrádal sladký pocit očekávání a sílil až do chvíle, kdy jsem usnula.

AŽ SE PROBUDÍM

„Veroniko, proč nebereš telefon? To ještě spíte?“ zazněl mi do ucha vysoký hlas mojí matky, když jsem sáhla po sluchátku. Telefon na stolku u postele vyzváněl a vyzváněl, vytrhl mě z jakéhosi ponurému snu a já teď nevěděla, o čem mluvím.

„Kdy přijedete pro Andrejka? Doufám, že to stihnete do půl čtvrté,“ slyšela jsem ve sluchátku mírnou výčitku. „Už je nejvyšší čas, to dítě je hrozné!“ Mírná výčitka se změnila v důraznou. „Představ si, že se mě ptal, jestli chci mít hezký pohřeb!“ Zře-

telné matčino rozhořčení mě rychle probralo do reality a nechal mě na pochybách, že dnes si toho vyslechnu na adresu svého syna až až. Tedy vlastně na svoji. Už jsem si zvykla.

„Mami... kolik je vlastně hodin?“ Nebyla jsem schopná zaostřit zrak na digitální hodiny na druhé straně postele, kde spal Andrej... Panebože, kde *předtím* spával Andrej, který...

Zvedl se mi žaludek. Vzpomínka na dnešní noc byla po probuzení příliš šokující.

„Už je půl jedné, právě jsme dojedli,“ následovala další výčitka. U mojí matky se totiž obědvá přesně ve dvanáct, ne jako v mojí domácnosti, kde chybí jakýkoli systém a pevný řád.

„Neboj se,“ ubezpečila jsem matku, „do půl čtvrté určitě dorazím.“

„Dorazíš? Sama? A Andrej nepřijde?“ zasypala mě otázkami, jakmile postřehla, že mluvím v jednotném čísle.

„Mami... ať se Andrejek zatím sbalí, ano?“ ignorovala jsem vodopád jejích otázek.

„Jenom abys to stihla,“ zdůraznila pevným hlasem. „Vždyť víš, že ve čtyři očekávám návštěvu, tak do té doby...“

Ubezpečila jsem ji, že to stihnu. Já vím, do té doby musíme vypadnout, já i můj syn, čtvrtá hodina je jako zákon, který se nesmí porušit. Ve čtyři čeká svoje kamarádky na kávičku, to znamená, že otec má dneska službu. Tato setkání matčiny kamarádek se konají podle toho, kdy má otec službu v nemocnici. Minule to byl pátek, teď je to neděle. Takhle to bylo odjakživa, vymohl si to otec. Byla to snad jediná věc, kterou se mu v manželství podařilo prosadit a na níž nekompromisně trval. S ničím jiným během dlouhých let manželství s mou matkou už takový úspěch nezaznamenal.

Chvilí jsem seděla na kraji postele s hlavou v dlaních a hleděla na tu spoušť, co jsem způsobila. Koberec pokrývaly rozstříhané kousičky látky, pomačkaný přehoz z postele ležel v rohu. Tenhle nepořádek a chaos přesně odpovídal mým pocitům, ale stříhací pomsta mé duši úlevu nepřinesla.

„Vrátí se, určitě se vrátí,“ řekla jsem nahlas do prázdného bytu. „Nevěřím tomu, co se stalo!“

Myslela jsem si snad, že když to vyslovím nahlas, už to nebude pravda? Žaludek se mi opět sevřel, udělalo se mi špatně, nic se ale nestalo, jen jsem se prudce rozkašlala. Bože můj, jak můžu dneska normálně fungovat? zaúpěla jsem v duchu. Myšlenka na matku a její ultimátum mě však přinutila jednat navzdory tomu, že jsem v sobě nenacházela ani špetku životní energie.

Pomaloučku jsem vstala a odpoťovala se podél skříní směrem k oknu. Z úzkého prostoru mezi poslední skříní a stěnou jsem vyndala vysavač, vytáhla z něj šňůru a strčila ji do zásuvky. Zvuk zapnutého vysavače mi trhal uši, ale já musela vyluxovat všechny ty drobné kousky, které kdysi tvořily svůdný korzet s podvazky. Nemůžu přijít s Andrejkem do takové spouště, hned by vycítil, že se tady něco stalo. I tak budu muset čelit jeho nesčetným otázkám po celý zbytek dne, dokonce na ně budu úplně sama, bez Andreje. S ním jsem je vždycky zvládala v pohodě, ve dvou je všechno jednodušší, i otázky, na které neznáte odpověď.

* * *

„Kde je Andrej? Proč nepřišel? Přijela jsi autobusem?“
Matka.

„Kde je táta? Proč nepřišel?“ Andrejek.

„Vezmu vás domů autem, dneska jsme jen tři.“ Sestra.

„Ne, děkuju, zvládneme to tramvají,“ odmítla jsem s díky sestřinu nabídku. „Andrej odjel na školení,“ informovala jsem rodinu neutrálním hlasem.

„Jak se vydařila oslava?“

„Jaká oslava?“

„Ty ještě spíš? Přece kolaudační! Jak se ti líbí Helin dům?“
Sestra se na mě klidně usmívala a vrtěla hlavou. „Už ho mají celý zařízený?“

„Aha, jo.“ S námahou jsem se přinutila věnovat se realitě. Dávno jsem zapomněla na Helin nový dům, zařízení svítící novotou, stůl v restauraci, prohýbající se pod všelijakými dobrotami.

„Andrejovi se líbil? Jak to probíhalo?“ Matka s obavami hleděla na nástěnné hodiny. „Leze to z tebe jako z chlupaté deky.“

Andrejek se mi usadil na kolenou, Janka, sestřina mladší, šestnáctiletá dcera, která do té doby znuděně listovala v nějakém časopise, ke mně se zájmem otočila hlavu, dokonce i švagr Zdeno na chvíli zbystřil pozornost.

„Andrejovi se dům líbil,“ vymáčkla jsem ze sebe přiškrceným hlasem. „Nejdřív jsme se sešli u nich, abychom si dům důkladně prohlédli, ale oslava byla potom v nedaleké restauraci. Hela aspoň nemusela mýt hromadu nádobí. Mají šest pokojů, tři v přízemí plus jídelnu, tři v patře plus pracovnu, dvě komory a velký sklep,“ vyjmenovala jsem. „A všechen nábytek je nový. I prostorové řešení dvou koupelen a dvou záchodů se mi líbilo, ta větší koupelna má tvar do L a vanu zabudovanou do podlahy.“

„Samozřejmě s vířivkou,“ ozvala se Janka od rozevřeného časopisu, který jen tak držela na kolenou. Přisvědčila jsem. Vzápětí jsem zaregistrovala matčin opovržlivý pohled na švagra.

„Jaké obkladačky vybrala Hela do koupelny?“ zajímala se sestra. Ach Moniko, vím, že sníš o takovém domě, a ten matčin pohled na Zdena mluvil za vše. Mámu strašně štve, že Zdeno přišel i o tu špatně placenou práci. Už přes měsíc si hledá novou. Matce je ale nad slunce jasné, že její zeť nebude nikdy v životě schopný poskytnout Monice takový komfort, jaký si ona, její matka, pro svou dceru vysnila. I Monika to ví. Teď už si uvědomuje, jakou udělala chybu, když v devatenácti mermomocí trvala na tom, že se za Zdena provdá. Už si osvojila matčin názor, ale našťastí je tak rozumná, že nedává Zdenovi nic najevo. Vždyť co by tím získala, kdyby zůstala s děvčaty sama? Zdeno je dobrý otec, jenom neperspektivní, vzpomněla jsem si na matčina slova. Nikdy nedosáhne většího úspěchu, pokaždé se spokojí s málem, je takový – kam ho postavíš, tam zůstane. Nakonec – co je lepší? Můj manžel postoupil v kariéře, získal plat, o jakém jsme ani nesnili – a už je pryč!

„Do té menší koupelny vybrala růžové obkladačky, v té větší zkombinovala černé s růžovými. Je to opravdu efektní, líbilo se mi to.“

„Škoda že se s Helou neznám blíž, tak ráda bych si prohlédla ten jejich dům,“ povzdychla si Monika.

Neskryvala jsem překvapení nad sestřinými slovy, ochotně jsem jí ale navrhla: „Když budeš mít zájem, můžeš k ní někdy zajít se mnou.“

„Vezmi s sebou i Zdena,“ vložila se mezi nás matka a vrhla na švagra pohled plný skepse. „Ať vidí, co někteří lidé dokážou,“ dodala uštěpačně. Neodpustila si rýpnout do něj pokaždé, když ho měla po ruce.

„Každý nemusí mít dům,“ oponovala jsem rychle mámě.

„Ale každý musí pracovat,“ vyštěkla matka přísným tónem.

Bylo mi Zdena líto, u mojí mámy měl sotva hodnotu špinavého hadru na podlahu. Nenápadně jsem pohlédla směrem, kde seděl. Držel v rukou noviny, vypadal, jako by se za nimi skrýval, a tvářil se, že nic neslyšel.

„Do kolika jste tam byli?“ zeptala se matka. Zase ten pohled na hodiny. Bylo tři čtvrtě na čtyři.

„Vrátili jsme se v jednu v noci,“ odpověděla jsem. Nádherný večer, zářivý měsíc, moje vibrující radost. A pak tma. Samota a prázdné skříně. A hrozná tóny *Osudové*, kterou mi pan Beethoven rval nervy v bytě, na němž jsem tak nesmyslně lpěla. Mám chuť se rozplakat, nahlas, kvílivě, a vykřičet svou bolest celému světu. „Už budou čtyři, půjdeme,“ pokynula jsem bradou směrem k hodinám. Kousla jsem se do rtu, abych zadržela slzy, co se mi draly do očí. Podívala jsem se na matku. „Děkuju, že sis Andrejka vzala na noc.“ Andrejek mi hned seskočil z kolen a rozeběhl se do pokoje, kde měl sbalené své věci. Hned jsem věděla, co bude následovat.

„No, víš... Já nevím, po kom to dítě je,“ spustil se vodopád z máminých úst. Podívala se na mě jako před chvílí na švagra. Víím, říkal její pohled, že to dítě musí být jen po tobě. Andrej je přece šikovný mladý muž, kterého si vůbec nezasloužíš. „Jak se mě vůbec může zeptat, jestli si přeju hezký pohřeb?! No

uznej, jak se mám cítit, to už si všichni přejete, abych ležela v hrobě?! Zasloužím si něco takového?“ Matka se rozfňukala a lomila rukama. Už měla na výčitky jen dvanáct minut.

„Mami, nepřeháněj!“ ozvala se Monika. „Vždyť je to jen pětileté dítě.“

„Ach, a jak si to mám vysvětlit? Ty s ním mluvíš o mém pohřbu?“ obrátila se matka na mě a vzápětí dodala: „Samozřejmě, vždyť kde by k tomu přišel, kdyby to neslyšel doma?“

Zvedla se ve mně vlna hněvu. „Mami, snad si nemyslíš, že si doma povídáme o tvém pohřbu!“ zvolala jsem pobouřeně. „Andrejku, pojď sem!“ zavolala jsem na syna. Co ho to jen napadlo? Jak na takovou otázku přišel!

Andrejek doběhl ke mně a upřel na mě zvědavý pohled. Určitě slyšel, jak si babička stěžuje.

„Proč ses babičky ptal, jestli by chtěla hezký pohřeb? Jak tě, proboha, mohlo něco takového napadnout?“ Přísnost v hlase jsem přenesla i do zamračeného pohledu. Andrejek ale zřejmě neměl žádné výčitky.

„To babička o tom mluvila,“ ozval se a upřel na ni upřímný pohled svých hnědých očí. Má je po Andrejovi, je téměř jeho věrnou kopií, jenom tvar plnějších rtů má po mně. „Babi, ty jsi ráno říkala dědovi, že ta sousedka ze čtvrtého patra měla hezký pohřeb, že měla spoustu květin a všichni strašně plakali.“

Otevřela jsem ústa překvapením a vyčítavě se podívala na matku. „Vidiš, mami, kde to slyšel?“ Zatvářila jsem se dotčeně, vstala jsem ze židle a zamířila do pokoje pro synovy věci.

„No tohle, kdo by to byl řekl?“ ošivala se najednou matka. „Co všechno si to dítě nevyslechne! Opravdu jsem ráda, že jsi to stihla do čtyř, ty jeho nesčetné otázky mě vyvádějí z míry.“ Zavrtěla hlavou a vyndala ze zásuvky čistý sváteční ubrus, aby ho prostřela na stůl, dřív než vytáhne nádherný kávový servis a bude podávat kávu svým návštěvníkům.

„My už taky půjdeme,“ zvedla se sestra k odchodu.

Vešla jsem do pokoje a vzala tašku s Andrejkovými věcmi. Pohled mi padl na postel, kde jsem kdysi spávala. Pokoj zůstal zařízený stejně, jako když jsme tady s Monikou vyrůs-

taly. Nic se nezměnilo. I ta skříň na konci mé postele naproti oknu měla na boční stěně stále to odřené místo, kde jsem mívala opřenou hlavu, když jsem sedávala na posteli s pohledem upřeným z okna a snila.

Neodolala jsem, postavila jsem tašku na zem a posadila se na kraj postele. Náhle mě zachvátila touha opět se přenést do svého imaginárního světa, v němž jsem vždycky našla jen lásku a radost, kam smutek a bolest nikdy neměly přístup. Když jsem toto místo opouštěla ve svůj svatební den, byla jsem přesvědčená, že snový svět dětství zde zanechávám navždy, že už ho nikdy nebudu potřebovat. Můj budoucí manžel byl pro mě zárukou, že konečně budu žít s někým, komu na mně záleží. S prvním člověkem v mém životě, který mě bude opravdu milovat.

* * *

„Mami, proč se babičce líbil ten pohřeb? Jsou pohřby hezké? A proč se potom na mě zlobila?“ Andrejek mě zahltil proudem otázek, jen co jsme vyšli z matčina domu a zamířili na zastávku tramvaje na Račianském mýtě. Než se dokodrcáme do Karlovky, ze synových úst se vysype ještě aspoň stovka dotazů.

„Andrejku, už jsi dost velký na to, abys věděl, co babičce můžeš říkat a co ne,“ poučovala jsem syna.

„Když měla sousedka hezký pohřeb, proč by ho nemohla mít i babička?“ podivil se. „Je snad v něčem horší?“

Navzdory skličujícímu pocitu v bolavé duši mi zacukalo koutky úst. „Zapamatuj si, že lidé neradi slyší o vlastním pohřbu. Je to vždycky smutná věc, když odejde člověk a už se s ním nikdy nesetkáš. Každý se bojí vlastní smrti, chápeš?“

Chlapec po krátkém zaváhání přikývl a zdálo se, že o mých slovech přemýšlí. Vzápětí přijela tramvaj, a když opustila zastávku, ponořila jsem se do vlastních myšlenek, hledíc oknem na jarní Bratislavu, koupající se v slunečních paprscích. Jaký krásný květen, a pro mě má namísto hravých barev vonících květin stigma černé rány! Možná už navždy.

„Mami, a myslíš si, že děda se bude také smát na babiččině pohřbu?“ ozval se opět malý špunt, který mi seděl na kolenou. Opřel si mi hlavu o hrud' a zvědavě na mě pohlédl.

Zhrzola jsem se. „Proboha, Andrejku, co to meleš! Proč by se děda na babiččině pohřbu smál?!“ Uvědomila jsem si, že na téma pohřeb se bavíme už hodnou chvíli.

„Babička říkala, že ten souseď, co mu umřela žena, jenom vypadal, že pořáď pláče. Prý měl tvář zakrytou dlaněmi a ona dá ruku do ohně za to, že nevzlykal, ale smál se, protože se radoval, že se konečně zbavil té semetriky.“

Dobrý bože, co to ta matka napovídala! A pak se diví, co se zpětně dozví, a ještě to dává za vinu mně!

„Mami, a když dá babička ruku do ohně, nebude ji to pálit? A co když jí shoří? Jak potom bude vařit? A proč chce kvůli souseďovi dávat ruku do ohně?“

Někdy ani nemusím odpovídat, proud Andrejkových otázek plyne bez přestání, chrlí je, jako by chtěl najednou ze sebe dostat kažďičkou myšlenku, neschopnou udržet se v jeho dětské hlavičce byť jen jedinou vteřinu. Všechny dosud nezodpovězené otázky, které se mu vyrojily v hlavě, ale ničí mou mysl jako virus počítačové soubory. Ne, teď se opravdu nedá myslet na nic jiného. Naštěstí.

Prázdnota ve mně. Prázdnota v bytě, ve skříních. Svět kolem mě ztratil smysl. Mám však dítě a úpornou snahu vytvořit iluzi, že je všechno v pořádku. Zamykám svoji bolest na sedm západů kdesi hluboko v hrudi a vidím samu sebe, jak se směju, blbnu s Andrejkem, šplíchám na něj vodu ve vaně a odpovídám na jeho nekonečné otázky.

Rozdováděnou náladu přerušilo zvonění mobilu. Mám problém cokoli na něm zmáčknout, sotva ho dokážu udržet v ruce.

„Ahoj.“ Andrej. Prostor okolo mě se rozzářil nadějí. „Jak jsi to zvládla?“ zeptal se. Co mám říct? Na výbornou? Nebo že je mi na umření?

„Haló, jsi v pořádku?“ Je tak blízko u mě, jen se ho dotknout. „Veroniko?“

„Jsem v pořádku,“ odpověděla jsem konečně se sevřeným hrdlem.

„Dáš mi k telefonu Andrejka?“

Hovor chvíli trval a já jsem si teprve teď uvědomila, že zavolal jen kvůli synovi.

„Mami, táta říkal, že přijede v úterý,“ Andrejek zavěsil a mobil mi podal. Za dva dny! Utečou dva dny a opět ho uvidím! Mozek mi pracuje na plné obrátky.

Uložila jsem Andrejka do postele a na dnešní večer jsem dohodla pouze krátkou pohádku z knížky, kterou mu zítra vy nahradím delší. Zamnula jsem si čelo. „Nějak mě dneska bolí hlava.“

„To určitě z babičky,“ zhodnotil malý s účastí v hlase.

V duchu jsem se usmívala ještě tehdy, když jsem mu v pokoji zhasla a vyšla ven. Za dveřmi jsem se změnila v šíleně smutnou princeznu. Bože, jak dokážu zítra vstát z postele a existovat?! Jak jen vydržím celý den v práci a navíc tvářit se normálně – a potom, až se všichni dozví, co se stalo... To bude řečí! Jak to zvládnou?

Po rychlé sprše jsem se dověkla do postele. Polštář jsem si opřela výš, sedla jsem si, přitáhla k sobě kolena a přikryla se dekou. Seděla jsem tam chvíli bez hnutí s bradou položenou na kolenu, objímajíc je rukama. Musím se vrátit k minulým měsícům a k včerejšímu dni, k té oslavě, projít ji minutu po minutě a hledat nějaký náznak Andrejova rozhodnutí odejít. Jak to, že jsem si celou tu dobu vůbec ničeho nevšimla... nějaké změny chování, nezájmu? Už tehdy večer byl rozhodnutý, že mě opustí – ale měl už i vybraný den, kdy mi to oznámí? Stále mě mátl pocit, že se rozhodl spontánně, až doma, když mě viděl tak roztouženou, po delší době připravenou na milování. Po delší době!

Tehdy mi to došlo. Proto se pořád vmlouval na únavu, na spoustu práce! Časté služební cesty, pozdní příchody. Jak já ho

litovala! Chodila jsem kolem něj jako slepá, něco takového by mě nikdy ani nenapadlo! A trvalo to už hezkých pár měsíců. Možná ještě váhal, čekal na vhodnou chvíli. Nebo o tom tehdy ještě vážně neuvažoval?

To já jsem ho zahнала do kouta, ve chvíli, kdy moje nové lehoučké červené šaty sklouzly po mém těle k červeným lodičkám. Musel se rozhodnout právě v tom okamžiku, už se se mnou milovat nedokázal. Nechtěl.

Neměla jsem nic vymýšlet! Měla jsem přetrpět celou tu nemožnou oslavu, na kterou jsem vůbec nechtěla jít, v nových šatech, s neznámými lidmi, s nimiž jsem vedla pouze povinnou konverzaci. Bylo to už úplně o něčem jiném, ne jako předtím v našem paneláku, kdy jsme se s Helou a Bohušem nestylovali do pozice blahosklonných a příjemných lidí se zdvořilými polóusměvy, ale smáli jsme se nahlas, až se zdi domu otřásaly v základech. A seděli jsme jen v teplákách nebo riflích a ve starých tričkách, nikdo si nehrál na společenskou událost, dveře našich bytů byly otevřené pro kohokoli z nás, kdykoli se nám jen zamanulo. Uvař mi kafe, dejme si skleničku, ochutnej čerstvé pagáče... Naše dva byty často tvořily jeden, v němž se zdánlivě střídali členové obou rodin, jak se jim líbilo. Tohle všechno jsem ztratila. Všechno, čím jsem doposud žila.

Uvědomovala si to Hela, když nás včera vítala na prahu nového domu v dlouhé zelené sukni a smetanově bílé halence? Vypadala opravdu úchvatně, nikdy předtím mi nepřípadala tak hezká, dokonce ani když jsme se několikrát vypravily na ples s celou naší partou, s níž jsme se občas scházely. Velmi dobře jsem si rozuměla i s Helinou bývalou spolužačkou Marikou a jejím manželem, kteří na oslavě nebyli, protože Maričinu nemocnému otci se náhle přitížilo a museli odjet za ním.

Myšlenky v mé hlavě se soustředily na včerejší den. Když nám Hela otevřela dveře, pozorně jsem si ji přeměřila od hlavy k patě. „Zase jsi nakupovala v Rakousku?“ dobírala jsem si ji. Andrej jí uznalým hm dal najevo, že jí to sekne. Hela se koketně zasmála a přivítala se s námi vřelým objetím.

„Ne, neměla jsem čas, tentokrát jsem obešla butiky tady v Bratislavě,“ mávla rukou. Vlasy měla vyčesané nahoru a určitě byla na kosmetice nebo se kosmetičce svěřila do rukou doma, jak si v poslední době zvykla.

„Ty taky vypadáš skvěle, Veroniko,“ ozval se za Helinými zády Bohuš. Okázale si mě prohlížel. „Tyhle červené šaty jsou určitě nové, ještě jsem tě v nich neviděl.“

„Nikdy jsme si tak nelichotili, co se týče oblečení, jako teď,“ zkonstatovala jsem.

„Asi proto, že ty naše tepláky nebyly tak svůdné,“ smála se Hela a opět mě sevřela v náručí. „Jsem tak ráda, že jste přišli, když už to Marice nevyšlo,“ pošeptala mi do ucha. „Kdybyste nemohli přijít ani vy, zrušila bych celou kolaudační oslavu, to mi věř!“

„Dovlekl bych vás sem násilím,“ dušoval se Bohuš, „bez vás by to nebylo ono!“

Věděla jsem, že na oslavě bychom si vystačili jen my čtyři, ale uvnitř už čekali nějací hosté a jiní pro změnu právě přicházeli. Zamíchali jsme se mezi ně a přijali sklenku sektu na uvítanou.

Novým domem se nesla pochvalná slova, věty plné uznání a obdivu. Stoupala jsem pomalu po schodech s vysokou sklenkou v ruce. Alkohol se mi příjemně rozléval po celém těle a probouzel mou lítost nad tím, že tenhle velký dům, zařízený jako z katalogu, mi bere ty nejlepší lidi na světě. Ke komu zaběhnu jen tak na půl hodinky, když budu potřebovat ze sebe setřásl stres z práce? Komu si postěžuju, když mě naštvě prodavačka v obchodě? Nikdo nebude stále nablízku tak jako dosud! Hela s Bohušem pro mě byli víc než rodina, byli jsme spolu srostlí léty sousedství.

„Neboj, vždyť Rusovce jsou, co by kamenem dohodil,“ Hela mě pohládila po rameni, jako by mi četla myšlenky. „Kdykoli se zastavíš, dáme si kávu a poklábosíme,“ líčila mi naše budoucí setkání. „Andrejka posadíme na houpačku nebo se bude

čvachtat v bazénu. A kdykoli tady můžeš přespát, naše dveře jsou pro tebe vždy otevřené. To si pamatuj.“

Byla to milá slova, ale – pouze slova. Usmívala jsem se, ale na mé tváři to nevykouzlilo očekávaný šťastný výraz.

„Ach Helo...“ Hlas se mi zlomil. Hleděla na mě a v očích se jí mihl stín. „Vůbec netuším, jak to bez tebe vydržím. Mám pocit, že se zblázním, až se tam nastěhuje někdo nový!“

„Byt jsme už předali,“ prohlásila Hela rychle. „Ale nezapomeň, Veroniko, v životě nebudu mít nikoho radši než tebe, ať už bydlím v Karlovce, nebo na konci světa! Věř mi, i mně budou chybět naše společné večery, a...“ V očích se jí zaleskly slzy.

„Bože, tak tohle ne!“ Náhle jsem si uvědomila svůj podíl zodpovědnosti za úspěch kolaudační oslavy. „Nebudeme přece plakat, když máte vy dva s Bohušem tak významný den! Slibuju, že už ti to nebudu kazit svým fňukáním.“ Vykouzčila jsem na tváři úsměv. „Jdu najít Andreje, aby mi dolil. Musíme vaše štěstí pořádně oslavit.“

Andreje jsem našla v pokoji v patře, zabraného do rozhovoru s nějakým mužem. Zaujatě diskutovali o izolačních materiálech. Zůstala jsem stát ve dveřích, abych je nepřerušovala, chtěla jsem jen zachytit Andrejův pohled a ukázat mu svoji prázdnou skleničku. Andrej ale bloudil zrakem po pokoji a hodnotil kvalitu stavebních prací.

„Ano, je dobré to vědět,“ přikyvoval neznámému, „kdybych vás někdy potřeboval, určitě se ozvu. Můžete mi dát svoji vizitku?“ Muž sáhl do vnitřní kapsy saka, vytáhl odtamtud vizitku a podal ji Andrejovi.

„Teto Veroniko, vždyť máte prázdnou skleničku!“ ozvalo se mi za zády. Byla jsem zaujatá výjevem v pokoji, a tak jsem sebou trochu trhla, když mě oslovil Maťo, Helin čtrnáctiletý syn. „Hned to napravím.“ Opatrně mi vzal sklenku, otočil se, seběhl po schodech dolů a za chvíli se vrátil s plnou.

„Děkuju, jsi hodný,“ pochválila jsem ho. „Dneska je z tebe opravdový fešák! V tom obleku vypadáš jako dospělák. Fakt ti sluší, skoro jsem tě nepoznala.“

„Taky koukám, kdo se to tady kolem tebe točí...“ To k nám přistoupil Andrej a změřil si Maťa od hlavy k patě.

„Máma mě donutila, prý abych dneska vypadal jako člověk,“ zašklebil se. „Za chvíli odcházíme do restaurace. Zítra to tady ale bude mnohem zajímavější, už se nemůžu dočkat! Naši mi dovolili, abych si pozval kamarády, budeme na zahradě grilovat.“

„Fajn, zítra je tvůj den.“ Objala jsem ho kolem ramen. Zalila mě vlna něžnosti. Je to vlastně můj první syn, přirostl mi k srdci ihned, jak jsme se s Andrejem přistěhovali do Karlové Vsi. Maťovi bylo tehdy pět let a já jsem si v té době moc přála takového syna, jako byl on. Milý, poslušný. Maťo mi trochu připomínal mě samu v době dětství: zamklý, ponořený do vlastního světa hraček a knih o zvířatech. Nezajímala ho auta, ale zvířata, hlavně koně a psi. Znal každou rasu a v širokém okolí každého psa podle jména.

Nebylo dne, aby k nám nepřišel. Když neměl chuť na to, co uvařila Hela, zazvonil a navečeřel se u nás. Těšila jsem se, že co nevidět i v našem bytě zazní dětský smích. Tehdy jsem ještě netušila, jak dlouhá a strastiplná bude naše cesta k vytoženému děťátku. Možná i proto jsem se tak upnula na Maťa a dodnes mám pocit, že je tak trochu i můj.

„Teď už ti máma konečně povolí pejska,“ pustila jsem se s ním do řeči cestou do nedaleké restaurace.

Rozzářily se mu oči. „Tím jediným mě naši dokázali podplatit.“

Přikývla jsem. Jenom já vím, jak byl nešťastný, když se jeho rodiče rozhodli stavět dům. Prohlašoval, že ho z Karlovky nedostanou ani párem volů.

„Vezmu si pejska z útulku,“ dodal. Než jsme vešli do restaurace, zastavil se a otočil se ke mně. Jiskra v očích mu pohasla. „Ale vás mi nic nenahradí,“ prohlásil tiše.

Dojetí mě najednou zbavilo řeči. Měli jsme stejné pocity, jako bychom opravdu byli rodina. Stiskla jsem mu ruku. „Já vím,“ zašeptala jsem.

Až když jsme se v restauraci usazovali ke stolům na místa

s jmenovkami, všimla jsem si, že Andrej je kdesi vzadu mezi ostatními hosty a vůbec se mi nevěnuje. Jen počkej, až uvidíš, co mám pod šaty, pomyslela jsem si. V duchu jsem se usmála. Kdyby to věděl, určitě by se celý večer držel v mé těsné blízkosti.

Ach, jak jen jsem se mýlila! Až teď, v tento nedělní večer, sedíc na posteli, jsem si vybavila scénu s vizitkou. Bral si ji od člověka, na kterého se míní obrátit možná už v blízké budoucnosti. Myšlenka na nový dům ho neopustila. Má v plánu začít stavět.

Ale ne se mnou.

SNOVÁ ZEMĚ

Jediným velkým životním neúspěchem mé matky jsem byla já. Máma pochází z vážené bratislavské právnické rodiny, v níž bylo samozřejmostí ovládání tří cizích jazyků, používání vzácného starožitného porcelánu při běžném stolování a tradice, že dcery z dlouhé řady pokolení se vdávaly jen za právníky.

Tuto tradici porušila pouze moje matka – avšak s nadšeným požehnáním rodičů, když se v právnické kanceláři jejího APEKu jednoho dne objevil mladý nadějný lékař a potřeboval poradit s nějakou smlouvou. Svým příjemným vystupováním a způsobem vyjadřování zaujal starého právníka tak, že ten okamžitě usoudil, že tohle by byl vhodný kandidát na ženicha pro jeho dceru, která právě dosáhla nejhodnějšího věku na vdávání. Pozval ho proto na oběd, po němž následoval další, a do toho vhodně zapadl náhlý skon lékařova strýce a vyřizování záležitostí kolem dědictví.

Starý právník – můj děda – mladému lékaři za svoje služby „udělal cenu“, protože v té době už bylo očividné, že mladí se do sebe zahleděli. Moje máma se s radostí nechala manipulovat do stahování sítě kolem sympatického mladíka, ba

po pravdě řečeno ani žádnou síť stahovat nepotřebovala. Její krásná, jemná tvářička, velké oči a zlatavé kadeře zasáhly srdce mladého muže, jakmile ji spatřil.

„Všechno mi v životě vyšlo,“ slyšela jsem často vyprávět mámu u kávičky svým kamarádkám. „Provdala jsem se za muže, kterého jsem zbožňovala od první chvíle, co jsme se viděli, stal se úspěšným chirurgem, narodila se nám krásná holčička, po níž můj manžel toužil. Jen jeden velký neúspěch stíní můj život.“ Dodnes si vzpomínám, jak jsem pokaždé zatajila dech, když měl následovat dodatek: „Byla jsem přesvědčená, že druhé dítě bude chlapec. To zklamání vám nepřeju zažít!“

Od doby, co jsem dokázala vnímat a uvědomit si, o čem matka mluví, jsem pocítovala výčitky, že nejsem chlapec. Nesmírně jsem litovala, že jsem mámu tak strašně zklamala, a modlila jsem se k andělíčkům, ať mě změni na chlapce, že budu hodná do konce svého života. Nepamatuju si, že by mě její slova zraňovala, vyvolávala ve mně jen neskutečné výčitky a snahu zavděčit se mámě na každém kroku, abych jí toho chlapce vynahradila.

Jsem přesvědčená, že matka si dosah svých slov vůbec neuvědomovala. Bylo jí teprve něco přes osmnáct, když se vdala, s jakýms takýms vzděláním, kterým proplula s naprostým nezájmem a utrpením, nicméně jazykově vybavená, a – což jsem si uvědomila až mnohem později – s inteligencí rozvinutou jen velmi mírně, abych to řekla co možná nejšetrněji. Proto se nikdy nedokázala vžít do pocitů druhých, nikdy nepřemýšlela o tom, co řekne, jestli se to někoho dotkne. U ní skutečně platilo „co na srdci, to na jazyku“.

Můj otec poměrně brzy zjistil, že k pěkné tvářičce a zlatavým kadeřím patří i věčně ukecaná pusa, omílající dokola všechno, co se zrodí v hlavě, jenom škoda že se to tam aspoň několik vteřin neudrží, aby se to potom dalo nazvat myšlenkou.

Předpokládám, že otec si v sobě musel nutně vybudovat ochranný val, aby dokázal žít se ženou, kterou si zvolil za svou životní partnerku. Ve společnosti mu každý záviděl tu nádherou divu po jeho boku, ale jen do okamžiku, než otevřela ústa.

Otec, velký mlčenlivý dobrák, se nechal celý život komandovat bez známky jakéhokoli vzdoru – až na jednu výjimku.

Zářícím světlem v jeho životě se stalo narození mé sestry. Tisíckrát jsem od mámy slyšela, jak byl šťastný po narození první dcerky, nádherného děvčátka se zlatými kadeřemi a krásnýma velkýma očima – to nadšení, celá máma! Moje sestra Monika vnesla do manželství na celé čtyři roky radost a zdánlivou spokojenost, dokud jsem na svět nepřišla já, drobná, ufnukaná, s tmavými rovnými vlasy – a holka!

Pro matku jsem znamenala nepřijemný šok a životní selhání. Vždyť do té doby jí všechno tak krásně vycházelo, a teď tady najednou místo vytouženého chlapce bylo další děvče! Veškerou péči o mě okamžitě přenechala tetě Mici, a tak první, co jsem začínala vnímat, byl hluboký chraplavý hlas babiččiny sestřenice, její černý drdol a žluto-modré kruhy na šatové zástěře, kterou po dlouhá léta nosila nejraději.

„Hele, hele, Moniko,“ volala teta Mici na mámu, „jak je to dítě šikovné! Veronika úplně sama poskládala tyhle kostky, vůbec jsem jí nepomáhala!“

Pamatuju si nadšený hlas tety Mici a lhostejnost mé matky. Nikdy ji nezajímalo nic, co se týkalo mě. Mohla jsem se snažit do roztrhání těla, vždycky jsem se setkala pouze s naprostým nezájmem. Zato Moniku zbožňovala opičí láskou a Monika tuto její lásku opětovala.

Měla jsem taky otce, který mě miloval, můžete namítat. Máte pravdu, otec dělil svou lásku mezi obě dcery stejně, dokonce vycítil ten matčin chlad vůči mně a aspoň zpočátku se mi snažil věnovat víc.

Vzpomínám si, jak se jednou matka s Monikou vrátily z města, vybalily nákup z tašek a máma nedočkavě vytáhla nové šaty, které právě koupily pro sestru. Okamžitě jí je začala oblékat a radovala se jako malé dítě, když obléká svou panenku. „No není nádherná?“ zvolala nadšeně a otočila se pyšně na nás tři.

„Jako panenka,“ zhodnotila to teta Mici, opřená o zárubeň dveří s jednou rukou založenou v bok.

Hleděla jsem na ty růžové volánkové šatičky olemované bílou krajkou a ve své dětské dušičce jsem pocítila touhu mít stejné šaty jako sestra. Otec seděl v křesle a po chvílce jsem si všimla, že se na mě dívá. Ta touha byla v mé tváři až příliš čitelná, na celý pokoj přímo křičel lesk mých očí a nadšení pootevřených úst.

Natáhl ke mně ruku, přitáhl si mě blíž a posadil na klín. Opřela jsem se o jeho hrud' a takhle jsme společně pozorovali Moniku, jak se nakrucuje po místnosti v nových šatech. Ještě dneska cítím to uspokojující příjemné teplo, které sálalo z jeho těla, když jsem si vychutnávala otcovo objetí. Vždyť jsem si ho v životě užila tak zřídka.

„Neboj se, až z nich Monika vyroste, budou tvoje,“ pošepтал mi do ucha. Chtěl mi udělat radost a povedlo se mu to. Od té chvíle jsem se začala těšit na okamžik, kdy sestra povyroste a šaty budou patřit mně. Tehdy jsem ještě netušila, že tak to bude fungovat celé roky. Nikdy nebudu mít nové šaty, vždycky jen po sestře, vždyť proč zbytečně vyhazovat peníze, když jsou oblečení plné skříně.

Do určitého věku mi to nevadilo. Nebyla jsem náročná, ale nosit v patnácti oblečení, které bylo moderní před čtyřmi lety, to jsem už zvládala hůř. I proto jsem neměla skoro žádné kamarádky, většina holek na mě koukala skrz prsty. U matky zůstaly mé prosby bez odezvy, a otec? Otec už dávno rezignoval ve snaze uniknout z dosahu mámina bezduchého přívalu slov a trávil víc času v nemocnici u svých pacientů než s námi doma.

Jako dítě jsem otce často pozorovala, když po těžké službě v nemocnici seděl doma za velkým stolem v obýváku a obědval nebo večeřel. Teta Mici před něj postavila talíř s kouřící polévkou a odešla do kuchyně. Já jsem seděla schoulená v křesle v rohu pokoje a objímala si kolena. Otec mě únavou téměř nevnímal. Nabíral lžící polévku a k ústům ji nesl s takovou námahou, až jsem měla pocit, že se mu ruka zastaví uprostřed

cesty, on usne a hlava mu padne do té horké polévky. Říkala jsem si, že musím být ve střehu, abych k němu stihla přiskočit a zabránit tomu.

Matka takové starosti neměla. Nevšímalá si, jako vždy, otcovy únavy a vyprávěla stále dokola své zážitky z celého dne.

„No, představ si to, jen si představ tu drzost! Chtěla jsem v obchodě dvacet deka šunky, a ona prý může to být dvacet tři? No tohle! Hned jsem ji okřikla, jestli si ráno umyla uši! Když řeknu dvacet, myslím dvacet, ne dvacet tři přece! No a když jsem to vyprávěla té šmudle ze čtvrtého patra, víš, co mi na to odpověděla? Vždyť váš muž je doktor, to nemáte na trochu šunky navíc? Taková drzost! Copak krademe? Ale já jí ukážu, ještě jednou ji uvidím vyklepávat prachovku z balkonu, ať si mě nepřeje! Má ji vyklepávat z okna, aby nám nezasvinila balkon. To od ní je na něm pořád plno smetí. Dokonce i paní Milka ji nesnáší, víš, ta fíflena ze třetího, co bydlí naproti Hálovcovým. Minule mi povídala...“

Kva-kva-kva-kva-kva. Proud slov se nezadržitelně valí na otcovu hlavu. Vidím na něm, jak trpí. Nejraději by ji okřikl, ví však, jak máma netrpělivě čeká, až se vrátí z práce, aby se na něj vrhla s životně důležitými informacemi. Jak bych jen mohla přijít k němu a pošeptat mu, že chci taky chodit na balet jako Monika? A jak moc toužím po té silonové sukýnce, ladně se nakrucovat v balerínkách po naleštěných parketách baletního sálu! Že bych taky ráda chodila na klavír, vždyť když už ho koupí, můžeme na něj hrát obě. A pak s hrdostí vystupovat před máminými kamarádkami, když přijdou na návštěvu.

Ale neudělám to. Otcova tvář se mi zdá příliš zkrabacená a bledá únavou, až mě zalije vlna soucitu. Zním jiné řešení. Odtrhnu zrak od otcovy shrbené postavy, vstanu a potichu se přesunu do dětského pokoje. Jsem tady sama, Monika má hodinu baletu.

Sednu si na svou postel a opřu se o bok skříně. Pokrčím kolena a obejmů je rukama. Oknem vidím do dvora s trávíčkem a prolézačkami za naším domem a sleduju svět venku. Když okno pootevřu, do pokoje mi pronikne tiché šumění lis-

tů na stromech a ptačí cvrlikání. Občas i troubení aut a zvonění tramvají. Můj zrak se pomalu zastře, svět za oknem zmizí a já se ocitnu v baletním sále. Tancuju na špičkách v kostýmu ladné labutě před velkým zrcadlem. Pas de deux, výskok, ruka s nataženými prsty ve správném postavení.

„Vidíte, jak je šikovná!“ spráskne máma ruce a nadšeně ukazuje na mě. Učitelka přikývne.

„Je opravdu moc šikovná, můžete na ni být hrdá.“

„A to jste ji ještě neslyšela hrát na klavír,“ hrdě prohlašuje matka. Mluví o mně. Chválí mě a celá se třese radostí, jak se mi daří.

Sedím tam v pokoji opřená o skříň a tělem se mi pomalu rozlévá pocit štěstí. Je příliš opojný, než abych mu odolala. Pocit, který si pokaždé dokážu vyvolat sněním s otevřenýma očima. Ponořím se do sebe a za chvíli mám rodinu, jakou bych si přála. Mám všechno, po čem toužím. Mám mámu, která se mnou chlubí, chodím na balet, a dokonce jsem dostala ty červené puntíkové šaty, které jsem viděla v obchodě za rohem. Cítím něžné doteky, růžová mlha kolem mě voní blažeností. Není svět krásný?

* * *

„Vezměte si cukroví. Je křehoučké, doslova se rozplývá na jazyku,“ vyzývala matka své kamarádky tónem, který zdůrazňoval, že u nás je výjimečné všechno, dokonce i cukroví. Tvářila se, jako by ho sama pekla, ale byla to práce naší tety Mici, která u nás dlouhá léta dělala hospodyni.

Teta Mici, sestřenice naší babičky, omamy, jak jsme ji nazývaly, byla vysoká, robustní, černé kudrnaté vlasy si vyčesávala do vysokého drdolu, a když promluvila svým drsným, hlubokým hlasem, měli jste chuť rozhlédnout se kolem sebe, zda se v blízkosti nenachází nějaký muž, kterého jste si předtím nevšimli. Jelikož se nikdy nevdala a neměla žádnou rodinu, jaksi z vlastní vůle začala dělat hospodyni u babičky. Když se matka vdala, babička jí Mici „darovala“, aby jí pomáhala v domácnosti. Teta Mici k nám každý den docházela ze svého malého

bytu v Rači, a když jsme ráno vstali, snídaně už byla připravená na stole a Mici se obratně otáčela v kuchyni, kde už začínala chystat oběd. Nedokázala jsem si představit, že bych se ráno probudila a neviděla, jak se její urostlá postava sklání nad dřezem, neslyšela cinkot nádobí nebo její dunivý kašel, který ji občas trápil, neboť byla silná kuřačka. Později Mici poklidila, připravila většinou studenou večeři a šla domů, aby se u nás ráno opět objevila jako dobrá víla.

Teta Mici měla v životě dvě vášně: cigarety a mého otce. Cigarety s požitkem kouřila na balkoně, vyfukovala kouř s tak blaženým výrazem, že kromě otce neměl nikdo odvahu cokoli jí k tomuto zlovyku říct. K mému otci chovala zbožnou úctu, oslovovala ho uctivě „pane dochtore“ a nejráději by před ním kráčela v mírném předklonu a zasypávala jeho kroky růžovými lístky. Myslím si, že si ho dokonce citově adoptovala, zosobňoval pro ni syna, kterého nikdy neměla.

Teta Mici byla zvláštní žena. Muži na ní zřejmě neobjevili nic ženského, a proto se nevdala, ale byla to jejich škoda. Kdyby věděli, jak se dokáže postarat o rodinu, prali by se o její přízeň. Takhle bylo dopřáno nám, aby se její péči po dlouhá léta těšila naše rodina, a co se mě týče, díky ní jsem měla někoho, kdo se o mě aspoň občas zajímal.

Mici obohatila můj život o další rozměr. Měla obrovský dar intuice a dokázala věštit z kávové sedliny. Tyto schopnosti mi postupně předávala, aniž jsme si to vůbec uvědomovaly, možná i díky tomu, že i já jsem byla obdařená neobyčejnou vnímavostí a přecitlivělou povahou a prahla jsem po lásce a dotecích, čehož se mi už od narození příliš nedostávalo.

Přesně si pamatuju, kdy jsem se k věštění dostala poprvé. Bylo to v den, kdy k nám přišly na návštěvu máminy kamarádky.

„Moniko,“ oslovila matka mou starší sestru. Bylo jí tehdy jedenáct a mně sedm. Všem nám bylo jasné, jaký rituál bude následovat. Máminy kamarádky se blahosklonně usmály s vědomím, že tu kvalitní kávu a cukroví si budou chvíli vychutnávat s kulturní vložkou.

„Pojď, děvenko moje.“ Matčin široký úsměv a otevřená náruč byly pro Moniku vždy připravené. „Sedni si ke klavíru a zahraj, co sis včera nacvičila.“ Takže tentokrát je to klavírní skladba. Minule to bylo baletní číslo, příště to bude na zpeštění nejspíš nějaká písnička.

Monika se sedla na kulatou otáčecí židličku, nacvičeným pohybem zvedla ruce nad černobílé klávesy klavíru a potom jemným dotykem prstů rozezvučela celou místnost příjemnými tóny. Je šikovná, má talent. Na balet i na klavír, básničku si zapamatuje za pár minut. Já nevím, jestli mám talent na tohle všechno, nemám možnost si to vyzkoušet. Mám ale chuť vyhrknout, že taky umím básničku o zajíčkovi a konečně chci dostat příležitost předvést se před společností jako Monika. Také toužím po pochvale, po potlesku, po milých úsměvech. Musím ale čekat na mámin pokyn – a ten nikdy nepřijde. Jako bych tady ani nebyla. Jsem neviditelná, nenápadná, jsem nikdo.

Zahleděla jsem se na matčiny kamarádky. S úsměvem poslouchají hudbu, souhlasně přikyvuují a obdivují sestřiny ruce míhající se po klávesách. Mám pocit, že mámě už už hrozí, že praskne pýchou. Takový pokrok u Moniky! To šikovné dítě nemá chybu!

Když Monika dohrála skladbu a všechny jsme ji odměnily nadšeným potleskem, vyšla z kuchyně teta Mici a přinesla na porcelánové míse teplé ořechové rohlíčky. Právě je dopekla a posypala cukrem, už při pohledu na ně se nám všem sbíhaly sliny.

„Ty máš takové štěstí, Moniko,“ vzdychla si paní Havránková a pohlédla na matku. „Co já bych dala za to, kdyby mi doma pomáhal někdo tak skvělý, jako je vaše Mici.“

„Pravda, pravda,“ souhlasily s ní i ostatní dámy.

„Že mi dneska budete věštit, Mici?“ Paní Havránková upřela na naši hospodyně pohled plný očekávání. Divím se, jak dychtivé jsou tyhle vdané ženy dozvědět se z černé kávové sedliny svůj osud na nejbližší dny. A jak tomu věří, hned si dávají předsevzetí, že se zachovají přesně podle toho, co jim Mici řekne.

Avšak na druhou stranu je podivné i to, že tetě Mici její předpovědi vycházejí. Má jakýsi šestý smysl, něco, co z ní vytušíte, vycítíte, když se na vás zahledí upřeným pohledem černých očí, až vás zamrazí.

„Budu, jenom si na balkoně zakouřím,“ přikývla Mici. Paní Havránkové se na tváři usadila spokojenost. Ještě ale netušila, co jí Mici předpoví, jinak by utekla do kuchyně a sama hrnek pečlivě umyla.

„Děvčata, šup do pokojíčku,“ vydala matka rozkaz. „Tohle je už jen pro dospělé.“

To už známe. Dospělí si chtějí popovídat bez dětských uší, svěřit se se svými zážitky a tajemstvími, zdrbnout známé, rodinu – a ty jejich hříchy nejsou pro děti.

Monika se rozhodla, že půjde ven za svými kamarádkami. Já žádné nemám, tak zůstávám jako vždy doma. Obvykle si vezmu knihu nebo se ponořím do své snové země, ale když jsou u nás máminy kamarádky, knihu nepotřebuju. Poslouchám příběhy, které píše sám život – a je jich až až! Dveře našeho pokojíčku nejsou úplně zavřené, jen přivřené. Sedávám kousek od nich v malém křesílku, objímám rukama pokrčené nohy a natahuju uši. Takhle jsem se dozvěděla, že manžel paní Havránkové je velký despota a paní Mošovská má muže lakomce, po tchyni. Ta by si dala pro korunu koleno vrtat a syn to, bohužel, zdědil. To ale paní Mošovská před svatbou vůbec netušila. Ze všech těch řečí, co poslouchám, se zdá, že jediné paní Ebringerová je v manželství spokojená.

Nerozuměla jsem sice všemu – můj dětský rozum občas nepochopil, čemu se tak chichotají nebo o čem si povídají – ale už tehdy jako sedmiletá jsem přemýšlela o tom, jak nespokojení jsou dospělí s manželskými partnery. Zdá se, že všechno začíná jako pohádkový příběh o lásce a pak je to samé zklamání. Viděla jsem to, nebo spíš vytušila, u svého otce: nejraději by se stal neviditelným a vypařil se z místnosti pokaždé, když se na něj valil proud matčiných slov.

„No, vypadá to zajímavě,“ zaslechla jsem z místnosti chraplavý hlas tety Mici. Už se vrátila, poté co potěšila svoje plí-

ce další cigaretou, a v duchu jsem ji viděla, jak v rukou otáčí prázdný hrnek od kávy paní Havránkové.

„Zajímavě?“ ozval se čtyřhlas okolo stolu.

„Myslíte na nějakého muže,“ začala teta Mici. Čtyřlístek zatajil dech. Opatrně jsem pootevřela dveře, abych na ně viděla. Tohle si nemůžu nechat ujít!

„Co je to za hloupost!“ ohradila se paní Havránková, ale rukou si nervózně sáhla na krk.

„Je to tady,“ trvala na svém Mici. „Vypadá to dokonce na něco vážnějšího. Milenecký vztah, tady nahoře, podívejte, do vaší životní cesty vstupuje sex. Je to jednoznačné.“

Teta Mici se naklonila k paní Havránkové a koncem kávové lžičky jí ukazovala, kde přesně tohle všechno vidí.

„Ty máš milence?“ vykřikla paní Mošovská. „A že jsi nám nic neřekla!“

„Hloupost!“ zareagovala okamžitě Havránková, v obličejí celá rudá. „Co to tady povídáte, Mici? Nikdy bych svého manžela nepodvedla!“

Osazenstvo u stolu na ni vyjeveně hledí. Nevěří jí ani slovo. Šok v její tváři je příliš čitelný. I paní Havránková si to uvědomila. Ústa má zkrřivená narůstající panikou.

„Muž, co se vám líbí, nosí uniformu,“ stvrdila to Mici další podrobností.

„Uniformu?!“ zaznělo místností opět čtyřhlasně.

„Uniformu?!“ zděšeně zopakovala Havránková. Přihořívá.

„Voják?“ zamyslela se Mošovská. „Nemáš náhodou bratrance důstojníka?“

„Blázníš?“ vybuchla Havránková. V rozpacích, v nichž nevěděla, co s rukama, si ze sepnutých vlasů uvolnila pramínek a nervózně si ho namotává na prst. Druhou ruku si položila na hrud, malá, hubená ňadra se jí zvedala v rytmu zrychleného dechu. Příjemné setkání čtyř dam ztrácelo glanc a ve vzduchu visela nepříjemnost.

„Taky to může být policajt!“ nadhodila matka.

„Policajt?!“ zamumlaly ostatní opovržlivě.

„Ano, policajt,“ trvala na svém máma. „Náčelník,“ hned ho

povýšila, „vysoká šarže.“ Samozřejmě, obyčejný policajt nestačí, musí to být něco služebně vyššího. Paní Havránková zalapala po dechu.

„Uniforma znamená i lékař,“ přilila olej do ohně Mici chraplavým hlasem a nahlas si odkašlala.

„Lékař?“ podivila se paní Ebringerová, která dosud jen tiše a způsobně seděla v křesle. V tmavomodrém kostýmu s bílou blůzkou vypadala jako poslušná školačka.

„Lékař?!“ vykřikla najednou matka a okamžitě provrtala Havránkovou vražedným pohledem. „Můj muž je lékař!“ zdůraznila vyčítavě.

„Můj taky!“ objevil se údiv i v očích Ebringerové. Vzápětí se do Havránkové zaryly tři tázavé, zděšené pohledy.

„Tak už toho mám dost!“ praštila Havránková pěstí do stolu. „Jestli okamžitě nepřestanete, odcházím!“ Vyskočila z křesla a odsunula ho dozadu, připravená odejít. Zelená blůzka se jí vepředu na levé straně vyhrnula ze sukně, na první pohled to vypadalo velmi neupraveně. Tváře jí hořely rozhořčením, uvolněný pramínek vlasů uvolnil i sponu, která ho držela, a ta jí trčela z hlavy jako anténka.

Očekávala jsem, že máma vyskočí a začne ji chlácholit, byla však ochromená strachem a sršela z ní obava o vlastní manželství. Seděla jako přikovaná, s otevřenou pusou, očima neklidně bloudila po místnosti.

Mici si náhle uvědomila, že přestřelila. Tohle jsou věci, které se nehodí věstit dotyčnému před ostatními. Důsledky toho všeho můžou být nedozírné.

„Není to lékař,“ zavrtěla hlavou, „to bych tady viděla. Je to muž v uniformě, někdo z vašeho okolí, někdo, kdo se vám líbí a je k vám milý. A ten sex – no, víte, je to tady tak na rozhraní. Vůbec nemusí jít o milence, asi jsem se špatně vyjádřila, protože na druhé straně, podívejte,“ Mici zase dloubá koncem lžičky do vnitřní strany hrnku a ukazuje na strukturu kávové sedliny, „na druhé straně tady máte psa, a to znamená věrnost.“

Paní Havránková se zhluboka nadechla. „No vidíte!“ rozhodila rukama směrem ke kamarádkám. Její tón byl vyčítavý,

úleva jí ale rozzářila tvář. Všechno bude zase v pořádku, hlavně ať Mici přestane mluvit o sexu. Opět si sedla do křesla a natáhla ruku k míse s ořechovými rohlíčky.

„Víte co, Mici,“ zasmála se uvolněně, „místo věštění raději pečte takovéhle vynikající rohlíčky. Jsou tak lahodné, že vás poprosím a vezmu si jich několik pro manžela.“

Nálada se vrátila do normálu.

„No prosím,“ s úlevou si vydechla i matka, „jaké nedorozumění může vzejít z takové hlouposti, jako je věštění! Stejně se vám divím, že se tím řídíte, mě to nebaví.“

Je to pravda. Máma nevěří schopnostem tety Mici, i když se její předpovědi často vyplní. Máma si nikdy nedává věstit. V duchu jsem ji podezřívala, že když otěhotněla se mnou a Mici by jí vyvěstila, že to bude holka, nikdy bych se nenarodila.

Dámy se krmí křupavým cukrovím, a jak některá z nich nadhodí téma současných módních trendů, už nic nebrání tomu, aby se na nepříjemný incident rychle zapomnělo.

Po odchodu návštěvy proběhla mezi matkou a Mici krátká výměna názorů. Netušila jsem, co si říkají, protože máma zavřela dveře do kuchyně a já jsem odtud slyšela jen vzrušený šepot.

Potom máma otevřela dveře, ještě tváří otočená k tetě Mici, a vyšla z kuchyně. „Tak je to jasné,“ řekla jí důrazně. S unaveným výrazem si promnula čelo. „Nějak mě rozbolela hlava, jdu si lehnout,“ rozhodla se. Zamířila do ložnice a potichu za sebou zavřela.

Celý byt ztichl. Místo rozrušené diskuse se z kuchyně ozýval jen cinkot nádobí, Mici uklízela. Vstala jsem a šla za ní. Posadila jsem se na židli.

„Zbytečně se rozčilovala,“ zamumlala si Mici pod vousy. Viděla jsem na ní, že je rozzlobená. „Ten důstojník, to bude ten její bratranec. Všechno, co jsem viděla, je pravda. Vůbec se nedivím, že si někoho našla, když má takového despota. Ten si nic jiného nezaslouží. Každá žena touží po milém slovu. A ten pes, ten byl jen na jeho straně. Na manželově. Její životní cesty se vůbec netýkal! Despota bude věrný, ale paroháč.“

Mici by tohle všechno neměla říkat přede mnou, ale byla příliš uražená a dotčená matčinými výčitkami a celou tou situací, kterou způsobila. Musela při věštění koktat jako prvňáček před tabulí a korigovat svá slova navzdory tomu, že z kávové sedliny vyčetla opak. Proč potom ty paničky chtějí, aby jim věštila?

„Teto Mici,“ ozvala jsem se, „kde ty to všechno vidíš? Jak můžeš vyčíst takové věci jen z kávy?“ Popadla jsem do ruky nejbližší hrnek, který se Mici právě chystala umýt, a začala jsem si prohlížet jeho vnitřek.

„To je on!“ usklíbala se Mici. Nechala nádobí nádobím, mokré ruce si utřela do utěrky a posadila se na židli vedle mě. „Podívej,“ vzala kávovou lžičku a opačným koncem mi začala ukazovat. „Vidíš tady toho psa?“ Chvilí jsem jen nechápavě zírala na chaoticky rozmístěná černá zrníčka a nic jsem neviděla. Mici byla ale trpělivá. „Tady, v téhle pülce, hele, má nahoru ocásek a jedno ucho mu visí.“

Sledovala jsem hrot lžičky a zaostřila zrak na místo, kam ukazovala. Chvilí jsem jen tak koukala a úporně hledala podobu psa. Když jsem hrnek mírně pootočila, najednou se mi obrázek zjevil.

„Vidím ho!“ vykřikla jsem radostně. „Tady je! Opravdu, vypadá, jako by vrtěl ocáskem!“

„Tak vidíš!“ zaradovala se Mici. „No a tohle tady je životní cesta,“ vysvětlovala dál. „Vytvoří se tím, jak člověk pije kávu. Když si chce dát věštit, musí ji pít z jednoho místa na hrnku. Tohle je její strana životní cesty a tenhle obrázek,“ hrot lžičky pomalu vykresloval pülkruhy, „značí sex. Takové bublinky. A že je jich tu požeňnaně! Havránková bude sexovat, tím jsem si jistá, může zatloukat, jak chce!“ Mici byla tak rozrušená a rozzlobená, že si přede mnou nedávala pozor na jazyk.

Točila jsem v ruce hrnkem dál a hledala obrazce, které by v něm měly být. Kávová sedlina mi tancovala před očima, shlukovala se a vytvářela uskupení divných tvarů, z nichž se mi nakonec začínaly rýsovat srozumitelné obrázky. Vynořovaly se před mým zrakem jako zázrak trojrozměrných obrazů. Mici vstala a šla zase mýt nádobí.

„Ha, vidím tady straku!“ vyhrkla jsem nadšeně.

„To jsou pomlavy,“ podívala se na mě Mici, „nepříjemnosti. Budou ji pomlouvat, nečeká ji nic příjemného.“ Zamyšleně zavrtěla hlavou, potom se zahleděla na mě. „Ale vidím, že máš talent. Půjde ti to, jen musíš vyrůst. Dítě nemůže mluvit o všech těch věcech, co káva ukazuje. To by mi tvoje máma dala!“

Byla jsem nadšená. Marně si teta Mici myslela, že mám na věštění ještě čas. Od té doby jsem se po každé návštěvě máminých kamarádek ochotně motala v kuchyni a pomáhala Mici s nádobím. Když dámy dopily kávu, posbírala jsem ze stolku na velký podnos talířky a křehké šálky se zlatým okrajem a kytičkami a odnesla je do kuchyně. A zatímco jim Mici servírovala zákusky a debatovala s nimi o receptu, který použila, já jsem se zavřela do kuchyně a se zájmem jsem nahlížela do hrnků, přesně jsem věděla, který komu patří. Dámy by byly velmi překvapené. Věděla jsem o nich víc než kdokoli jiný.

LÍSTEK VE VĚTRU

Vzbudila jsem se celá polámaná, budík musel usilovně zvonit několikrát, abych se donutila vstát. Cítila jsem v těle každý sval, jako bych včera aspoň tři hodiny cvičila s činkami. Rychlým pohledem jsem se přesvědčila, že místo v posteli vedle mě je prázdné a stejně nerozestlané, jako bylo večer, když jsem usínala. Okamžitě mě zase zaplavila bolest z Andrejova odchodu. Dovlekla jsem se do koupelny jako stoletá stařena. Stresem ztuhlé svaly jsem se snažila uvolnit rychlou horkou sprchou, v očích se mi ještě převaloval sen, ne a ne se pořádně probrat. Není divu, vždyť jsem usnula až nad ránem, horko těžko jsem nutila rozběhnuté myšlenky, aby se uklidnily, nic nepomáhalo. Klid – ten mi bude ještě dlouho chybět.

„Mami, jak to, že ptáci dokážou létat a lidé ne? A proč ptáci musí mávat křídly a letadla ne? A může se letadlo srazit s ptá-

kem? A může si pták sednout na křídlo letadla a tak se svézt?“ Oblékala jsem Andrejka do školky. „Mami, a proč mi oblékáš kalhoty obráceně?“

Zaostříla jsem zrak. Měl pravdu. „Promiň, dneska jsem nějak mimo.“

„Mami, a jindy nejsi mimo?“

„Ty můj mudrlante.“ Zívla jsem. „Dopil jsi mlíčko?“

„Dopil,“ přikývl. „Mami, a dokdy budu to mlíčko nosit v žaludku? Nesmíchá se mi ve školce s polívkou, až budu obědvat?“

„Nesmíchá,“ odpověděla jsem, „do té doby ho strávíš.“

„Mami, a jak ho strávím? Vyčurám ho? A můžu ho i vykakat?“

Panebože! V duchu se snažím vrátit na hodiny biologie. Nevzpomínám si na nic, ani na to, že jsem do nějaké školy vůbec chodila. Dneska bych se měla jít zakopat. Jsem nemožná, s naprosto vygumovanou hlavou.

Než dojedeme do školky, padnou ještě desítky otázek. Reaguju na ně jen chabě, ale stejně není možné žádnou odpověď zastavit ten proud. Cítím se provinile.

„Až přijdeme ze školky domů, budeme si spolu číst tu obrázkovou encyklopedii, jo?“ snažím se před synem zlepšit obraz neschopné matky.

Soustředím se na to, abych do práce přišla ve stavu, z něhož nikdo nevyčte, že se mi něco stalo. Nasadím úsměv číslo pět, zhluboka se nadechnu a vkročím do kanceláře. Mám několik minut zpoždění.

„Šéf už tě tady sháněl,“ oznámila mi kolegyně. Odložila jsem kabelku do skříně, odemkla zásuvky, zapnula počítač.

„Jdu za ním,“ oznámila jsem, vyšla z kanceláře a zamířila naproti k šéfovi.

„Zdržela jsem se s Andrejkem ve školce,“ vysvětlila jsem, když šéf zvedl hlavu a tázavě na mě pohlédl. Zítra musím vstát dřív a lépe si zorganizovat povinnosti.

Jako šefova zástupkyně dostanu pokyny na dnešek. Můj šéf, inženýr Šedivý, se léta propracovával k tomu, aby se vzhledem

hodil ke svému jménu. Měl několik let do důchodu, na hlavě šedivou hřívu a laskavé šedivé oči. Z vyhrnutých rukávů košile mu vykukují chlupaté ruce. V jedné drží fascikl s poznámkami, ve druhé pero, kterým na mě právě ukázal.

„Veroniko, nejste nemocná? Jste nějaká bledá a máte kruhy pod očima.“

„Špatně jsem spala,“ vylouvala jsem se. „A nevím, jestli na mě neleze chřipka.“

„Nestrašte, chřipkové období je už za námi!“ Lehce pokrčil čelo a perem opět udělal pohyb, jako by mě s ním chtěl probodnout.

„Začněte se pomalu připravovat na konkurz, ještě je sice dost času, ale uteče to, ani se nenadějete.“ Když viděl, že otvírám ústa k odpovědi, hned dodal: „A nechci slyšet žádné námitky.“

Otočila jsem se na podpatku, zamířila ke dveřím a vyšla ven. Konkurz! Měla jsem před šéfem špatné svědomí, místo abych mu byla vděčná, že má o mně tak vysoké mínění. Ale cestou do práce jsem se už rozhodla.

Začala jsem tady pracovat později než některé kolegyně, a přece si mě vybral jako svoji zástupkyni. A teď mě dokonce nutí, abych se přihlásila do konkurzu na jeho místo, až odejde do důchodu.

„Není podstatné, Veroniko, že tady děláte kratší dobu než vaše kolegyně. Vy máte v sobě něco navíc, něco, co ony nemají a co je podle mě pro tuhle práci velmi potřebné. I když se musíme přesně držet zákona, vy hledáte všechny možné cesty, jak lidem pomoci, vám na nich záleží. A práce vás baví, neberete ji jako nutné zlo. Jste správný člověk na správném místě.“

Málokdy jsem na svoji adresu slyšela tak milá slova. Nevím, kdy si šéf o mně udělal takové mínění, ale měl pravdu. Práce mě bavila. Na odboru sociálních věcí jsme rozhodovali o přidělení či zamítnutí příspěvků, sociálních dávek a dávek v hmotné nouzi. Často jsem protestovala, když jsme museli žádost o pomoc zamítnout, protože žadatel překračoval životní minimum o pár korun, i když bylo evidentní, že pomoc

nutně potřebuje. V takovém případě jsem se snažila přejít od paragrafu, který ji zamítá, k jinému, který ji poskytuje v jiné formě.

Uvědomovala jsem si, že mě konkurz nezajímá. Nechtěla jsem dělat kariéru, Andrejovi se už tehdy rýsovala lepší práce, já jsem si plánovala druhé dítě, tuhle touhu jsem v sobě nosila už delší dobu, až jsem jednoho dne před šéfem nechtíc vyhrkla, co zamýšlím.

Z míry jsem ho vyvedla jen na pár vteřin. „No a co!“ zareagoval ihned. „Na tom není nic tragického. Jste žena, je naprosto přirozené, že toužíte po dítěti. Veroniko!“ zatvářil se přísně. „Když ten konkurz vyhraje, odejdete z ředitelské židle na mateřskou – a po mateřské se na ni zase vrátíte. Vidíte v tom nějaký problém? Já ne!“ rozhodil rukama.

Kdyby někteří lidé měli za sebou takovouhle podporu a hnačí motor, jakým byl on, určitě by se v životě propracovali k lepšímu postavení. Já ale musím tohoto dobrého člověka zklamat. Navzdory tomu, že na mateřskou v dohledné době nepůjdu, konkurzu se nezúčastním. Nemám na to sílu. Je ze mě roztrásený uzlíček nervů, neschopný na cokoli se soustředit. Budu ráda, když dobře zvládnu svoji práci, práce šéfky je příliš. Nedokážu za těchto okolností rozhodovat ani o sobě, natož ještě o lidech v oddělení.

Jediné, na co se musím soustředit, je návrat mého muže. Musím ho dostat zpět za každou cenu, jakýmkoli způsobem. Nosím v sobě víru, že se mi to podaří.

V kanceláři jsem se posadila k počítači a podívala se na monitor, jako bych právě vyšla z pralesa v sukýnce z palmových listů. Můj mozek se koupal ve stresu a já ho nutila, aby se konečně nastartoval.

„Tohle zamítáme,“ podala mi spis kolegyně Milka. „Na úhradu nákladů spojených s bydlením nemá nárok. Přiložil tam jen čtyři doklady o úhradě, dva mu chybí. Dneska to odešlu.“